

ZÁPAS O DUŠI 161

PŮJČUJ, ROZMNOŽUJ, ROZŠÍŘUJ
LÉTO 2024, ROČNÍK 35

MŮŽE MI BIBLE PORADIT?

*Sola Scriptura – Jedině Písmo, Sola Fide – Jedině vírou, Sola Gratia – Jedině milostí,
Solus Christus – Jedině Kristus, Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva*

WWW.REFORMACE.CZ

OBSAH

- 4 Boží slovo je vše, co potřebujeme
- 13 Cílem biblického poradenství je Boží sláva (1. část)
- 20 Je křesťanské svědomí spolehlivý průvodce?
- 27 Říká Bible, že se člověk jako homosexuál už rodí?
- 28 Svobodný stav v nové smlouvě
- 32 Biblická moudrost a píle v práci
- 35 Historie o těžkých protivenstvích církve české
- 37 Jan Amos Komenský, životní cesta
- 39 Reformační proměna pojetí pokání
- 41 A budou s ním kralovat po tisíc let
- 46 Ohlasy čtenářů
- 46 Velký úděl člověka

Čtvrtletník *Zápas o duši* vydává Spolek Reformace.cz, Žandov 85, 403 39 Chlumeck, IČ 41605012, pod evidenčním číslem MK ČR E 11180. Číslo 161 vyšlo 17. 6. 2024.

Odpovědný redaktor: Jan Suchý

Redakční rada: Milan Bulák, Roman Klusák,

Julie Petrecká, Iva Suchá

Sazba: Hana Hloučová

Titulní foto: www.shutterstock.com

Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky

ISSN 1804-2880 (print), ISSN 2336-8330 (online)

Neprodejně.

Korespondenční adresa:

📍 Spolek Reformace.cz,
Žandov 85, 403 39 Chlumeck

☎ (+420) 472 741 623

✉ zapasodusi@gmail.com

Děkujeme za vaše dobrovolné příspěvky, které můžete poslat přílohou **složenkou** nebo **bankovním převodem** na číslo účtu:

2600196560/2010 (ČR),
SK108330000002600196560 (SK).

Platba pomocí QR kódu

Přihlaste se přes smartbanking ke svému účtu a zvolte možnost platby QR kódem. Po načtení kódu se Vám

vygeneruje platební příkaz, zvolte vyšší příspěvkou, platební příkaz pak odešlete na účet Reformace.cz.

YouTube

NAVŠTIVTE YOUTUBE
KANÁL POUTNÍKOVY ČETBY
S RECENZEMI KNIH!

@ POUTNIKOVACETBA93

ÚVODNÍ SLOVO

Pokoj vám bratři a sestry, chtěl bych dnes s vámi přemýšlet nad tím, co je v našem životě, tedy v životě věřících a znovuzrozených, to nejdůležitější.

Když Pán Ježíš jde na poslední cestu do Jeruzaléma, podle Lukášova evangelia se zaměřuje na vyučování svých učedníků. Ukazuje jim, a vede je k tomu, co to znamená být učedníkem.

V 10. kapitole se dostává do zvláštní situace. Přichází do domu Marty a ona, jako paní domu (nevíme, zda v té chvíli byla vdova, anebo byla nejstarší ze tří sourozenců, kteří už neměli rodiče), na sebe bere zodpovědnost a přijímá Pána Ježíše a pravděpodobně i jeho učedníky pod svoji střechu. To však znamenalo, že se o něj nebo o ně musí postarat. K nelibosti Marty se však její sestra Marie nezapojila do obsluhování, ač viděla množství práce, které čeká na její sestru, ale místo toho si zvolila, že se posadí u nohou Pána Ježíše a bude poslouchat jeho vyučování. Marta už to po chvíli namáhavé práce nemůže vydržet a přichází si stěžovat. Marta prosí Pána, aby využil svoji autoritu a přikázal Marii, aby šla pomáhat.

Ale tento postoj Martu vedl k hořkosti, trpkosti, stěžování a reptání. Otázkou je, zda jí tehdy služba, kterou vykonávala, vedla k radosti? A odpověď je, že ne. Myslela si a předpokládala, že Marie jí má pomoci, ale Marie si nezmohla, že pozve návštěvu a bude ji hostit. Rozhodla se, že bude poslouchat Pánovo vyučování.

Když tedy Marta přichází za Kristem, který jí odpovídá a přitom ukazuje na postoj jejího srdce a znepokojení, které cítí. V jeho odpovědi zaznamenané ve verši 41 nacházíme v původním jazyce slovní hříčku: *Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí*. Slova zde použitá se dají přeložit jako „odtáhnutí“. Marta se znepokojovala, co připraví, co napeče, co udělá, jak poslouží... a její starosti ji odtahovaly od toho nejdůležitějšího – poslouchání Pána.

Je pro nás, tedy alespoň pro mě, snadné nechat se znepokojovat a zaměstnávat požadavky a nároky služby, ale ve chvíli, kdy nás služba odvádí od času s Kristem, je vůbec Pánu příjemná?

V listu Filipským 4,6–7 píše Pavel Filipským, aby se neznepokojovali. Ano, mají předkládat Bohu své žádosti a požadavky, ale Pán Bůh je na základě toho přivede ke společenství s Kristem, ne k vyřešení jejich starostí. Ale proč tak Pán Bůh jedná? Protože klíčem k věčnému životu je být s Kristem, ne sloužit.

Proto bratři a sestry, služme Kristu z celého srdce, ale nikdy nezaměňujme věci důležité za věci nejdůležitější. Kéž k tomu poslouží i nové číslo *Zápasu o duši*.

V Kristu,

Roman Klusák

TÉMA ČÍSLA: MŮŽE MI BIBLE PORADIT?

BOŽÍ SLOVO JE VŠE, CO POTŘEBUJEME

Milan Bulák

Ty však zůstávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi byl plně přesvědčen, věda, od koho ses to naučil; od dětství přece znáš svatá Písma, jež ti mohou dát moudrost k záchraně skrze víru, která je v Kristu Ježíši. Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usušedčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vstrojený ke každému dobrému skutku. (2Tm 3,14–17 ČSP)

V dnešní době přicházejí lidé s novými myšlenkami a metodami, ať už jde o jakýkoliv obor. Setkáte se s tím, když budete číst a budete se zajímat o různé obory a možná i o církev. Zejména v církvi, když lidé přicházejí s novými věcmi, mají někdy takový pocit, že mají jakýsi šestý duchovní smysl, jako by ty jejich myšlenky pocházely přímo od Pána Boha (mluvím o lidech, kteří nepovažují Boží slovo za plnou a konečnou autoritu). Nové věci přicházejí v mnoha oborech a jsme svědky, že myšlenky a pocity lidí se často mění a neustále přichází něco nového. Nechci ani zmiňovat nové trendy v církvi, abych vás neuváděl

do bludů a do hloupostí, které se dějí. Takový je svět, ve kterém žijeme v době, které se říká postfaktická doba.

Znamená to, že lidé se více řídí pocity. Jsou zaměřeni především na své já – jak se cítím já, co já vnímám, co já vidím, co moje názory atd. A tak můžeme vidět, jak se věci neuvěřitelně rychle mění. Dneska si biologický muž může myslet, že je žena, a biologická žena si může myslet, že je muž. Člověk si dokonce může myslet, že je zvíře.

Pokud jakékoli nové věci nejsou v souladu s Božím slovem, vidíme, jak jsou žalostně nedostatečné v porovnání s plánem spasení, s moudrostí, s Boží mocí, s pravdou, která je v Božím slově. Ale protože se stále méně držíme Bible, rodí se ve světě naprostý chaos. Přitom víme a můžeme říct, že Boží slovo je zcela a plně dostatečné pro naše životy, pro naše uctívání, pro naše rodiny... což je pro nás křesťany úžasná zpráva.

A to Slovo má velikou moc. Je naším nejdůležitějším zdrojem a můžeme říct standardem moudrosti. Když tedy otevíráme Písmo, chystáme se číst mocné slovo věčného a živého Pána Boha, které k nám promlouvá. Není to zázrak, že k nám Pán Bůh promlouvá skrze své slovo, které je tak nádherně živé? Písmo je zdroj veškeré pravdy, nejdůležitější zdroj moudrosti, je dostatečné a výjimečné, skrze Písmo zjevuje Pán Bůh sám sebe. Tak to poznáváme, když uvěříme

jeho zvěsti – zvěsti evangelia, které je Boží mocí ke spasení, jak říká apoštol Pavel.

Slovo moc v řečtině zní *dynamis* a máme z něj takové nepěkné české slovo dynamit. A víme, že když bouchne dynamit, je to veliká síla s obrovským účinkem, ale moc evangelia je mnohem větší, protože dokáže proměnit nitro hříšníka, nitro člověka, který je v nepřátelství s Bohem, který nenávidí Boha, nenávidí Boží věci a nevěří Božímu slovu. Naopak miluje svět, miluje hřích, miluje všechno kromě Pána Boha. Ale potom je konfrontován s pravdou evangelia a nastává totální změna.

Nejde o jakousi moc pramenící z lidských moudrých slov, žádné sny, báje a báchorky, je to moc Božího slova, která proměňuje. Když začneme vnímat zvěst Písma, poznáme, jak je živé, jak dokáže proměnit lidský život, že je dostatečné a výjimečné.

Pokud čteme Boží slovo, přemýšlíme o Božím slovu, uchovááme Boží slovo ve svém nitru a jsme mu poslušni (což je velmi důležitý způsob, jak poznávat Boží cesty a jak Pán Bůh pracuje v našich životech), pak poznáváme. A roste-li naše poznání, jsme posvěcováni pravdou, což znamená, že rosteme duchovně skrze Boží pravdu. Vidíme, že jsou věci v našem životě proměněny. Uvědomíme si, že naše mysl je očištěna. Poznáváme, že vnímáme věci života jinak než dřív.

Proto je čtení Božího slova zodpovědností každého věřícího. Musíme je vzít a dovolit mu, aby proměňovalo naše

nitro, když bude odvádět naši mysl daleko od věcí tohoto světa, abychom nebyli k nerozeznání od lidí nevěřících, a aby nás osvobodilo ze závislosti, které nám hrozí. Jak napsal apoštol Jan ve svém listě:

Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Jestliže někdo miluje svět, není v něm Otcova láska. Neboť všechno, co je ve světě – žádost těla, žádost očí a prázdná chlouba života – není z Otce, ale ze světa. A svět pomílí i jeho žádost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věčnost. (1J 2,15–17)

My všichni chceme žít v pravdě, chceme mít svobodu, která je v Kristu, chceme mít blízký vztah s Pánem Bohem a chceme poznávat jeho cesty. Proto potřebujeme znát jeho slova. Vždyť jestliže milujeme Pána Boha, budeme milovat jeho Slovo. Jestliže máme bázeň před Bohem, máme bázeň i před jeho Slovem. Podle toho k němu také budeme přistupovat a Boží slovo se stane světlem na naší stezce.

A jestliže je Pán Ježíš náš Pán a autorita, pak je naší autoritou i Písmo. Jestliže i on vnímal Písmo jako autoritu, často Písmo citoval a četl z něho, víme, že je Písmo autoritou i pro nás.

I. Pokud máš Písmo, máš všechno

A takový postoj zaujímá i apoštol Pavel v našem textu. Když píše list svému spolupracovníku Timoteovi, vyzývá ho, aby se spoléhal na veškeré Písmo. Připomíná mu, jakou moc má neředěné Boží slovo, ke kterému se nic nepřidává a ze kterého

se nic neubírá. Víme, že 2. list Timoteovi je poslední list, který apoštol Pavel napsal, a tak vnímáme, že Pavel předává Timoteovi poslední životně důležité instrukce.

Říká: „Potřebuješ být důkladně vyzbrojený.“ A to hned z několika důvodů. Jednak Pavel věděl, že brzy zemře, ale Timoteus je mladý, bude žít v tomto světě a bude pod velikým tlakem. Je vedoucím církve. Jistě potká mnoho falešných učitelů. Může také podléhat slabosti jako každý z nás. Může mít pochybnosti a říkat si, jak to všechno zvládnou?

Ale Pavel ho povzbuzuje: „Vím, že jsi zachráněný. Vím, že patříš Kristu a pokud máš Písmo, máš všechno, co potřebuješ.“

Ty však zůstávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi byl plně přesvědčen, věda, od koho ses to naučil; od dětství přece znáš svatá Písma... (2Tm 3,14–15a)

Uvěřil jsem, když mi bylo 23 let, a do té doby jsem byl sycen pouze světem. Nikdy jsem neotevřel Bibli, nic jsem o ní nevěděl. Kdybyste se mě zeptali na Velikonoce, řekl bych vajíčka, na Vánoce, asi bych řekl dárky. Byl jsem absolutně nektknutý Božími věcmi, byl jsem naprosto sycený světem, hříchem, sám sebou, různými názory, různými naukami, věřil jsem různým lžím atd.

Pak mě najednou zasáhla moc Božího slova a můj život byl proměněný. Postupně jsem začínal poznávat věci Božího slova a učení Písma. Byl jsem nasycený světem a různými světonázory, měl jsem ve světě spoustu přátel, neznal

jsem žádné křesťany a ten proces, při kterém jsem ze sebe to všechno setřásal, trval možná pět let. Pět let mi trvalo, než mě Duch Boží vyučil a já jsem se z Boží milosti začal plně podřizovat Božímu slovu. Musel jsem skutečně upřímně a tvrdě pracovat.

Proč o tom mluvím? Protože vy, kteří jste se sešli zde na konferenci mládeže, jste mladí. A máte velkou výhodu, protože jste možná uvěřili ve věřících rodinách, vyrůstali jste ve sboru, od dětství znáte Boží slovo a máte možnost být proměňováni, můžete věci, které čtete a které se učíte, aplikovat ve svém životě. Prožíváte podobný příběh jako Timoteus, který byl od malička vedený k Božímu slovu.

Pavel mu připomíná jeho upřímnou víru, která nejprve přebývala v jeho babičce Lois a pak v jeho matce Eunice a o které je přesvědčen, že přebývá i v Timoteovi. Měl dobrý základ a vidíme, že měl také dobrého učitele, kterým byl sám apoštol Pavel.

A Pavel mu psal:

Měj za příklad zdravých slov to, co jsi slyšel ode mne ve víře a lásce, která je v Kristu Ježíši. (2Tm 1,13)

Ty tedy, můj synu, posiluj se v milosti, která je v Kristu Ježíši. Co jsi ode mne slyšel před mnohými svědky, to svěř věrným lidem, kteří budou schopni vyučit také jiné. Snášej spolu se mnou útrapy jako dobrý voják Krista Ježíše. (2Tm 2,1–3)

Ty však jsi sledoval mé učení, můj způsob života, můj úmysl, mou víru, trpělivost, lásku,

vytrvalost, pronásledování a utrpení, jaká mne stihla v Antiochii, v Ikoniu a v Lystře. Jáka pronásledování jsem přestál, a ze všech mě Pán vysvobodil! (2Tm 3,10–11)

Dávej si pozor sám na sebe a na učení. V tom setrvávej. Neboť budeš-li to činit, zachrániš jak sám sebe, tak ty, kdo tě poslouchají. (1Tm 4,16)

A nyní dává Pavel Timoteovi následující příkaz:

Ty však zůstávej v tom, čemu ses naučil.

Pokud jsi od mládí vedený nebo vedená Božím slovem, ve zbožném sboru, zbožnými vedoucími, máš zbožné přátele, zbožné rodiče, zůstávej v tom, co tě naučili. Tenhle svět tě bude chtít ovlivnit, bude nabízet spoustu věcí, které se budou tvářit jako pravda, ale ty setrvávej v tom, čemu ses naučil. Pamatuj na svědectví lidí kolem sebe, kteří s tebou byli doma, v rodině, ale i těch, kteří tě vedli.

Pavel říká: „Znáš svatá písma, Starý zákon a jeho naplnění v Kristu. Znáš evangelium. Znáš apoštolské slovo. Znáš moc, která je v Božím slově. To všechno jsi viděl, slyšel a zažil. Toho se prosím drž a neuhýbej. Pokud máš Písmo, máš všechno, co potřebuješ. Pokud chceš být upevněn v evangeliu, máš všechno, co potřebuješ. Pamatuj na Písmo, pamatuj, co jsem tě učil, protože teď už budeš závislý jen na Písmu, Timoteji. Já už tady nebudu. Ty převezmeš mou roli. Ty budeš vyučovat věci, které jsem ti předával. Proto pevně setrvávej a zůstávej v Písmu.“

II. Písmo vede k poznání pravdy

15. verš pokračuje ještě dál: *Od dětství přece znáš svatá Písma, jež ti mohou dát moudrost k záchraně skrze víru, která je v Kristu Ježíši. (2Tm 3,15)*

Písmo ještě může dát moudrost. Vidíte tu hloubku Božího slova? Můj nevěřící otec, který nechodí do shromáždění, se mě v sobotu večer ptá: „Jsi připravený na zítra?“ „Ano,“ odpovídám. „Takových let už to vykládáš, je v té Bibli vůbec ještě něco, co těm lidem můžeš říct?“ A já se směju a říkám mu, že je tam toho tolik, že na to nestačí celý můj život. Jsem vděčný za věrné bratry a sestry, kterým je třeba přes 70 let a přiznávají a radují se, že se z Písma naučili něčemu novému, že něco nového poznávají. Písmo je jako studna, která nikdy nevysychá, dává život, dává moudrost, dává osvěžení a upevnění. Skrze Písmo může být člověk zachráněný, a to vírou v Krista.

Kdykoliv věřící ztratí důvěru v Písmo, blíží se nebezpečí, že se člověk stane nepoužitelným. Je nepoužitelný pro církve, nepoužitelný pro Pána Boha. A když církve ztratí důvěru v Písmo, stává se nepotřebnou. Mohou tam pořádát přednášky, mohou mluvit o čemkoliv, o filozofii, o historii, občas se řekne i něco duchovního, aby to působilo religiózně, ale pro šíření evangelia se stává nepoužitelnou. Kolem sebe najdeme mnoho příkladů. Ať už jsou to liberální sbory, kde není autoritou Písmo, ale lidská moudrost, nebo různé, nezlobte se, i charismatické sbory, kde jsou autoritou moje myšlenky,

moje představy, moje sny, moje vidění, o kterých se tak často mluví.

Přiznám se vám, že jsem navštívil řadu takových sborů. Mám tam mnoho přátel, s mnoha lidmi jsem mluvil. Viděl jsem věci, které dělají, jak se modlí. Viděl jsem, jak je to často daleko od Božího slova a od evangelia. Když tam volají, „Pane Ježíši“, ještě to neznám, že hlásají pravdu. Když mluvím o Ježíši Kristu, musí to být podloženo evangeliem, Písmem a jeho autoritou, aby na tom místě skutečně působil Boží Duch.

Ale v takových prostředích není zdravé učení, protože tam není důvěra v Písmo. Chybí tam důvěra, že je to Boží slovo, že Bůh je živý, že Bůh je mocný a že promlouvá skrze své Slovo. Lidé tam budou slovíčkařit, dohadovat se a svádět. Budou mluvit o Bohu, tvrdit, že znají Pána Boha, ale budou žít bezbožně.

My však nepotřebujeme filozofii k tomu, abychom poznali pravdu. Nepotřebujeme se ptát politiků ani nevěřících vědců. Poznáváme pravdu skrze Písmo. Písmo nám ukazuje, kdo jsme my a kdo je Pán Ježíš. A když Slovo vnímáme a rozumíme mu, není to díky našemu intelektu, ale jenom díky Boží milosti. Jenom proto, že Boží slovo je živé, že je mocné. Proto Pavel říká Timoteovi: „Zůstávej v tom, čemu ses naučil.“

Teď jsi moudřejší než ostatní. Ty to víš, ale oni to nevědí. Jsou duchovně mrtví, než činí pokání a uvěří v Pána Ježíše. Jedině Duch Boží může způsobit, že se obnovuje duchovně mrtvé nitro člověka. Ale jak je obživeno? Skrze vdechnuté

Boží slovo. Duch Boží pozvedá věci vedené Duchem, a to je právě Boží slovo, které máme a které můžeme číst každý den. Kdykoliv můžeme vzít Písmo, a pokud jsme vedeni Božím Slovem, vede nás Duch Boží a Bůh žehná to, co dal a co vedl.

Různá vidění a sny nebo lidé, kteří rychle přečtou něco z Bible a pak spěchají k vlastním myšlenkám a zážitkům, to jsou věci, které rychle zaniknou. Zase někdo jiný bude mít vidění, někdo další bude mít proctví nebo něco nového, ale když někdo přečte Boží slovo a začne vykládat, začne vysvětlovat, co stojí v Písmu, pak jde o slovo vdechnuté Božím Duchem a to slovo působí, protože Duch Boží působí v tom, co on sám dal.

Na celém světě není jediná kniha, která by se mohla srovnávat s Biblií. Není ani jediná podobná náboženská kniha. Žádná Bibli nepřeekoná. A v dalším textu uvidíme, kdo dává Bibli její autoritu a proč je tak výjimečná. Dozvíme se, jaký je to dar, že máme Boží slovo, a jak je pro nás a pro náš život nenahraditelné a proč jej potřebujeme znát.

III. Bible je plně inspirovaná

Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem.

(2Tm 3,16)

Je to jeden z nejdůležitějších veršů, který máme v Bibli. Bůh vdechl své Slovo. Do Bible nenapsal někdo jen tak něco, co mu přišlo na mysl. Její autoři byli inspirovaní Bohem. To neznamená, že Petr byl inspirovaný, stejně tak

Pavel nebo Jakub, a když Petr psal, byly všechny spisy, které psal, inspirované, a teď by nám naplnily knihovny a my bychom četli – máme tady teologii od Petra, eklesiologii atd.

Inspirované je jen to, co Bůh chtěl, aby bylo zapsáno v jeho Slově. Těm, kteří psali slova, dal Bůh, co sám chtěl. Tak je Boží slovo inspirované. Bylo mnoho věcí, které Petr nebo Pavel v životě řekli nebo udělali, a nebyly inspirované, ale máme jistotu, že co je zapsáno v Božím slově, je vdechnuté Bohem – jeho autoři byli vedeni Bohem.

A Pán Bůh je vedl svým nádherným a originálním způsobem. Možná byste se chtěli zeptat, jak Bůh pracuje, jak bych to popsal? Je to nádherný zázrak, ale jak jej mám popsat, nevím. Ale vím, že Bůh pisatele vedl, když psali tyto listy, a přesně věděl, co bude předáno Božímu lidu v jeho živém a mocném Slově:

Neboť proroctví nikdy nebylo proneseno z lidské vůle, nýbrž unášení Duchem svatým mluvili lidé poslaní od Boha. (2Pt 1,21)

Kdyby to bylo z lidské vůle, tak bychom my, kteří známe Boží slovo a přicházíme k němu, poznali, že jde jen o lidské slovo. Ale když přicházíme do Písma, poznáváme, že má moc, že je živé, uvědomujeme si, že nás konfrontuje. Poznáváme, že nám ukazuje Krista, ukazuje nám cestu spasení.

Písmo nebylo psáno vůlí lidských pisatelů. Nebylo to tak, že se dala dohromady jakási skupina iniciativních lidí, kteří chtěli lidstvu něco předat. To, co psali, bylo od Boha. A stejně jako lidství Pána

Ježíše Krista není poskvrněno hříchem, věřím, že ani Písmo svaté není poskvrněno omylem. Vždyť to vedl sám Bůh, vdechl ho svým svatým Duchem a jak je psáno, unášel tyto lidi. Proto Pavel mohl říct:

O tom také mluvíme – ne však slovy, kterým vyučuje lidská moudrost, ale těmi, jimiž vyučuje Duch svatý; duchovní věci vysvětlujeme duchovními slovy. (1K 2,13)

A proto i my vzdáváme neustále díky Bohu, že když jste od nás převzali slovo Boží zvěsti, přijali jste je ne jako slovo lidské, ale tak, jak tomu opravdu je, jako slovo Boží, které také mocně působí ve vás věřících. (1Te 2,13)

Pisatelé Písma tedy byli nadpřirozeně vedeni Božím Duchem. A přitom byla zachována i jejich osobnost, která se projevuje v osobitém stylu. Například o Janových originálních spisech se říká, jaká je to krásná řečtina, jak je ladná, jak se krásně překládá, nebo Lukáš, jak je čtivý. A pak zde jsou těžší knihy a náročnější oddíly. Přesto je celé Písmo vedené Bohem. Jaká jiná kniha napsaná před tolika staletími má takovou moc. Žádná, naprosto žádná vám neukáže pravdu víry, pravdu spásy v Kristu, zbožného života... Je mnoho dobrých knih, některé jsou o Bibli a je dobré, že je čteme, že je studujeme, že je poznáváme, ale Písmo je vždy ten zdroj.

Ve světě je mnoho dobré literatury, kterou můžeme číst, a nemusíme. Je mnoho knih, které můžeme znát, a nemusíme. Nevadí, když je neznáme, protože nám nepřinesou spásu. Nenapraví nás ani nevychovejí ke spravedlnosti.

Nepovedou nás tak k posvěcení, ale Boží slovo má takovou moc a působí přesně tak, jak je zaslíbeno. Změní člověka, změní celou rodinu. Viděli jsme, že mění komunity, kmeny, působí napříč lidskými rasami, napříč národy různých jazyků. Nemusíme přijít s mečem a napadat lidi a utlouct je. Máme meč Ducha, to je naše zbraň. A takovou moc má jenom Boží slovo.

Bibli psalo 40 různých autorů v období 1500 let. Mnozí se vůbec neznali, žili v jiném století, měli jiné postavení ve společnosti, žili v různých podmínkách a na různých místech. A přesto knihy Bible tvoří nádherný celek, který poukazuje na vykoupení v Pánu Ježíši Kristu.

Sám Pán Ježíš citoval a používal Boží slovo, naplňoval Boží slovo a způsob, jakým používal Písmo, nám ukazuje, že je považoval za neomylné, za pravdivé a spolehlivé. Často říkal farizeům: „Nečetli jste?“ A citoval z Písma. Nebo říkal: „Neznáte Písma, ani Boží moc“ (Mt 22,29). A poukazoval na slova Písma.

Učedníci věděli, jakou autoritu mají jeho slova a samozřejmě nechtěli, aby Pán odešel. Ale on jim předpověděl, že půjde do Jeruzaléma a bude vydán, bude poplíván, bude zbičován, bude zabít a třetího dne bude vzkříšen. Ale co učedníkům zaslíbil?

Kdo mne nemiluje, nezachováva má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, ale Otce, který mne poslal. Toto jsem vám pověděl, dokud zůstávám u vás. Ale Zastávce, Duch svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten

vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14,24–26)

Ještě vám mám mnoho co říci, ale nemůžete to nyní snést. Když však přijde On, Duch Pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší; oznámí vám i to, co má přijít. On mne oslaví, neboť z mého vezme a oznámí to vám. (J 16,12–14)

Neprosím jenom za ně, ale i za ty, kteří budou skrze jejich slovo věřit ve mne; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás byli jedno, aby svět věřil, že jsi mne poslal ty. (J 17,20–21)

A co říká Bůh na hoře proměnění?

Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem nalezl zalíbení; toho poslouchajte. (Mt 17,5)

Učedníci byli vedeni k tomu, aby po Ježíšově odchodu vyučovali jeho slova. V Matoušovi 28,20 Pán Ježíš říká:

... učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. (Mt 28,20)

Přikazuje jim, aby učili všechno, co jim za poslední tři roky říkal. Jak si to všechno mohli pamatovat? „Vždyť si nepamatujeme ani, co jsi kázal před měsícem, což teprve před třemi lety.“ Ale Ježíš jim dává zaslíbení, přijde Duch pravdy a všechno jim připomene.

A vy od nich přijmete ta slova, budete znát pravdu a Boží slovo bude konat Boží vůli ve vašem nitru. Jenom Bible může osvitit hříchem zatemněnou mysl, protože je světlem ve tmě. Ukáže vám, jak byl člověk stvořený, ukáže na největší problém člověka, kterým je hřích. Ukáže na odpuštění i na obnovení. Předá ti pravdu o člověku, pravdu o Pánu Bohu,

pravdu o spáse, ukáže na duchovní sílu a poradí ti, jak ji čerpat, ne jenom o ní mluvit. Dokonce ti ukáže věci budoucí, jak Pán Ježíš zaslíbil.

IV. K čemu je Boží slovo užitečné

Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vstrojený ke každému dobrému skutku. (2Tm 3,16–17)

Vidíme, k čemu je Písmo užitečné a že zahrnuje všechno, co potřebujeme ve svém duchovním životě. Všechno, co obsahuje Písmo, je dobré a užitečné pro život a pro spasení. Chci vědět, jak fungovat v manželství, v rodině, ve výchově, v církvi, jak být dobrým pracovníkem, pak se učím z Písma. Chci objevovat, znát a přijímat veškeré Písmo, jak říká Pavel.

1. Písmo je užitečné k učení

První z darů je vyučování, a tak má církev kazatele – učitele a evangelisty, kteří káží a vyučují Písmo, „aby připravili svaté k dílu služby, k vybudování těla“ (Ef 4,12). Proto se starší sboru musí pevně držet spolehlivého Božího slova, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce – ty, kteří handlují s Božím slovem.

A kdo je podle žalmisty blahoslavený? Co se děje s člověkem, který rozjímá nad Božím slovem?

Blahoslavený je muž, který nežije podle rady ničemu, na cestě hříšníků se nezastaví a v zasedání posměvačů neusedne, ale oblíbil si Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne i v noci. Bude jako strom zasazený u přívodů vody, který ve svůj čas přináší ovoce a listí mu neopadává a vše, co dělá, se daří. (Ž 1,1–3)

Představte si nádherný veliký strom se silnými kořeny, který roste u vodního toku. Může přijít bouře, může přijít jakékoliv falešné učení a ten strom dál pevně stojí. Stůjme pevně v Božím slově a obstojíme před bouří, tlakem, pokušením a veškerou lží tohoto světa. A ještě vydáváme ovoce v pravý čas, protože uchováváme v srdci Boží řeč.

2. Písmo je užitečné k usvědčování

Tvou řeč uchovávám v srdci, abych proti tobě nehrěšil. (Ž 119,11)

Pavel říká, Písmo je užitečné usvědčování. Kdo z vás je rád, když je usvědčený? Přesto když se ukáže, že jsme udělali něco špatně, že je v našem životě nějaký hřích, je dobré být usvědčen, protože nás to vede zpátky k životu. Usvědčování vede k pokání, protože nám ukazuje naše hříšné myšlení a jednání, které není v souladu s Božím slovem. Vyvrací bludy a falešné učení.

3. Písmo je dobré k nápravě

Nejen, že se z Písma učíme, nejen, že jsme usvědčováni – tohle děláš špatně nebo tamto je hřích. Nezůstáváme jen usvědčeni a ubiti. Písmo nás vede

k napravování. Poznáváme správnou cestu, vracíme se zpátky ke zbožnému životu, poznáváme pravdu a moudrost Božího slova, získáváme duchovní vedení a duchovní moc, abychom se mohli vrátit zpět a vše napravit.

Každý z nás se může odchýlit a je úžasné, že nás Pán Bůh napravuje a vede tak nádherným způsobem zpátky k Božímu slovu. Vidíme, jak jednal Pán Ježíš. Když po ukřižování přišel za učedníky, chytali ryby. Neříká jim: Petře, zklamal jsi mě! Všichni tady jste mě zklamali! Musíte činit pokání. Říká jim, aby chytili rybu. „Dáme si spolu.“ Přichází a pozvedá člověka.

Lidé, když jsou usvědčeni, mají často pocit, že nemůžou přijít k Pánu Bohu. Jaksi je to odtahuje. A to je přesně ten moment, kdy potřebuješ jít. Když jsi usvědčený, musíš jít za ním, abys mohl být znovu obnoven ke zbožnému jednání, abys byl napraven.

4. Písmo je dobré k výchově ve spravedlnosti

Boží slovo nám dává podrobný popis, jak si máme v životě počínat, abychom žili spravedlivý život, jednali dobře a zbožně v každé situaci. K čemu to povede? Na to odpovídá verš 17. Aby byl Boží člověk takový, jaký má být. Nejenom Timoteus, který je vedoucí, ale každý Boží člověk, každý věřící, aby byl důkladně vyzbrojený ke každému dobrému skutku.

Musíme být důkladně vyzbrojeni ke zbožnému životu, abychom dělali, co

Bůh po nás chce, abychom věděli, jak mu máme sloužit, jak mu máme přinášet čest, jak mu máme vzdávat slávu. Pokud trávím čas na Netflixu, Eurosportu, facebooku, instagramu atd. a najednou mi někdo zavolá: „Potřeboval bych něco pomoci tady v Bibli,“ nejsem ani duchovně naladěný, ani připravený. My však máme být připraveni jít sloužit, kdykoli se někdo zeptá na slovo naděje, kterou máme. Máme být připraveni ke všemu, k čemu nás Pán Bůh povolal.

Boží slovo nás neustále vede, abychom v každé situaci reagovali správně a nemuseli si říkat: „Škoda, že jsem to nevěděl dřív, příště už se zachovám jinak.“ Bůh je stále tady a jeho Slovo je živé a mocné.

Jak je potřeba být usvědčován a vyučován? Pět let mi trvalo, než jsem ze sebe setřásl věci tohoto světa, ale byl jsem trpělivě vyučován. Někteří nade mnou mohli zlomit hůl, ale byl jsem s jejich pomocí usvědčován a napravován Božím slovem.

Proto říká Pavel Timoteovi: „Drž se Božího slova, to je vše, co ty potřebuješ. To Slovo má moc tě zachránit.“

Milan Bulák je kazatelem Evangelikálního sboru baptistů v Jílovém u Děčína

„Zbrání, kterou Bůh dobývá lidská srdce, je pravda, jak se nachází v Ježíši.“

Charles H. Spurgeon, „Rybář duší“

CÍLEM BIBLICKÉHO PORADENSTVÍ JE BOŽÍ SLÁVA (1. ČÁST)

John Piper

V sérii kázání o eschatologii jsem kázal na téma druhého Ježíšova příchodu z 1. Tesalonickým 4,13–18. Díky slovům, jimiž Pavel tento text začíná a končí, jsem svým lidem mohl říct: „Takto máte nakládat s eschatologií.“ Na začátku Pavel říká:

Nechceme vás, bratři, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději.

Potom uzavírá:

Těmito slovy se vzájemně potěšujte.

Začíná a končí pastorační poznámkou. Eschatologie je o tom, jak trpíte a jak pomáháte.

Když jsem skončil, měli jsme čas na diskuzi. Lidé chtěli vědět, o jaký časový rámec se jedná. Jde o premileniální, posmileniální nebo amileniální pohled? Řekl jsem jim: „Uniká vám podstata. Copak to neslyšíte? Pavel chce, abychom věděli, že Ježíš je živý, že se vrátí a budeme s ním navěky. Proč jim to říká? Aby truchlili určitým způsobem. Aby se určitým způsobem vzájemně utěšovali. Chápete to? Vidíte, co může přinést taková znalost? Přináší možnost utěšovat

truchlící přátele. Přinášíte do životů lidí věci, které znáte, a ony otřesou jejich zármutkem. Vidíte, čím jsou pro ně vaše ústa?

Ústa spravedlivého jsou pramenem života. (Př 10,11)

Vaše poznání umožní ostatním pít životadárná slova. Nauka je o tom, jak věci prožívat, jak žít, jak poskytovat poradenství.

Dovolu mi hned na začátku definovat biblické poradenství: Biblické poradenství je na Boha zaměřené, Biblí sycené a emočně napojené promlouvání k ostatním, abychom jim pomohli stát se milovníky lidí, milovníky, kteří jsou zblázněni do Boha, vyvyšují Krista a na sebe s radostí zapomínají. Rád bych vám tuto definici v následujících řádcích vložil. Položím otázky: Jaký je vztah mezi potěšením a naukou? Jaký je vztah mezi poradenstvím a církví? A jaký je vztah mezi Boží slávou a jeho láskou k nám?

Biblické poradenství je...

... zaměřené na Boha, Biblí sycené a emočně napojené promlouvání k ostatním, abychom jim pomohli stát se milovníky lidí, milovníky, kteří jsou zblázněni do Boha, vyvyšují Krista a na sebe s radostí zapomínají. Co to znamená? Za prvé to znamená vyučovat pravdu. 1. Tesalonickým 4,13–18 pravdou přetéká:

Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu. Toto vám říkáme podle slova Páně: My živí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepředejdeme.

Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. (1Te 4,14–17)

Biblické poradenství není ničím, pokud není zaměřené na Boha a sycené Bibli. R. C. Sproul mi nedlouho poté, co zemřel James Boice, vyprávěl, že při jednom z posledních rozhovorů mu Dr. Boice řekl: „R. C., jsme obklopeni pastory slabochy, kteří tvrdí, že lidé nepotřebují vyučování, nepotřebují poznání, ale potřebují objetí, potřebují ticho, potřebují příběhy a potřebují vzájemně sdílet zkušenosti.“ James Boice měl naprostou pravdu, že se vytrácí důraz na vyučování. Lidé se zoufale potřebují učit o Boží přirozenosti. Zoufale potřebují mít na všechno biblický a na Boha zaměřený pohled. Pokládejte ve svých kázáních základy jako kámen pevné Boží svrchovanosti a slávy, aby před pohromami, jakou bylo 11. září, vaši lidé neřekli: „Nedává to smysl!“ nebo nezavřeli svá ústa, protože nevědí, co říct. O tom je křesťanské poradenství – ať už se odehrává za kazatelnou, v kanceláři nebo přes plot na zahradě. O biblickém poradenství jsem přesvědčen, že přímo souvisí s poznáním, s vašimi ústy, s naukou a s Boží přirozeností – a správně předávané mění posluchače.

Začal jsem v 1. Tesalonickém 4,13–18, ale poradenství se objevuje v celé Bibli. Zamyslete se nad Římanům 15,4:

Všecko, co je tam psáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z pouzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději.

Všechno, co je napsáno, dává naději. Všechno se to z psaného poznání mění na bázeň v srdci. Nebo Žalm 19,8–9 (ČSP):

Hospodinův zákon je ryzí, obnovuje duši. Hospodinovo svědectví je spolehlivé, prostým lidem dává moudrost. Hospodinova přikázání jsou přímá, obšťastňují srdce.

Vyučování obnovuje, svědectví přináší moudrost, přikázání vyvolávají radost. A pokud ne, něco je špatně! Vy děláte něco špatně! Přikázání vyvolávají změnu v emocích. Kázání se dostává k emocím přes nauku. Jan 15,11 říká:

To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.

Mluvení má přinášet radost. Kázání má přinášet radost. Poradenství má přinášet radost. Postupujete od hlavy k ústům, k hlavě a k srdci a vyvoláváte radost, která proměňuje život.

Dovolte mi přejít k mé druhé obavě v souvislosti s poradenstvím v církvi. Kde jinde by se pro všechno na světě mělo vyskytovat? Může vůbec být někde jinde a přitom zůstat pravdivé?

Existují překážky. Upozorním jen na jednu z nich. (O církvi budu mluvit více později.) Mnoho posluchačů by mohlo namítnout: „Nefunguje to,“ nebo: „Nikdy jsem neviděl nikoho oddaného nauce, kdo by byl citově napojený na posluchače!“ Jde o jednu z největších překážek! Zde je mé doporučení. Téměř všechno, co v životě dělám, má za

cíl vyřešit uvedený problém. Pokud má být poradenství, jak jsem ho předložil, v církvi obnoveno, musíme zase k přemýšlení přidat city. Z učení o Pánu Bohu musí znovu povstat potěšení z Boha. Když se díváme na Krista, musíme si začít libovat v poznávání Krista. K pevnému přesvědčení je třeba vrátit upřímné pokání. K zápasení o Boha musí být zase přidáno společenství s Bohem. Poslední myšlenku mám od Johna Owena, který řekl: „Máme společenství s Bohem v doktrínách, o něž zápasíme.“ To je jeho měřítko, zda zápasí opravdově. „Musím se učit mít společenství s Bohem v nauce.“ Není to zajímavá poznámka? Kdo dneska takhle mluví? Musíme se vrátit o tři stovky let, abychom našli tak silná slova o hříchu a společenství s Bohem. „Zápasení o Boha a společenství s ním v nauce.“ Existuje dnes vůbec vyučování systematické teologie, které pomáhá studentům, aby si uvědomili, že když odhalí podstatu vtělení nebo povahu Trojice nebo dvě Kristovy přirozenosti nebo zástupnou obět, že když brání nauku a bojují za ní, mají společenství s Pánem, a pokud ne, nedělají to správně? Není divu, že lidé nevyhledávají jedince orientované na nauku! Nepracují s ní totiž správně. Nejsou emočně napojení na pravdy, které vyučují.

Máme s tím v reformovaných kruzích obrovský problém. Reformovaní lidé se tak bojí emocí, až si myslí, že mluvím o subjektivismu. Pastoři, máte velký, nemožný úkol, který ale musíte splnit. Dovolte mi, abych vám přečetl vaše

pověření – máte svým lidem ukázat, co jim brání, aby byli vzájemně dobrými poradci. Daleko víc se starám, aby si moji lidé poskytovali poradenství navzájem, než abych já sám poskytoval poradenství. Poskytuji poradenství především z kazatelny, abych stvořil poradce, tisíce poradců. V Židům 13,17 se o vedoucích, starších a pastorech říká:

Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřízujte se jim, protože oni bdí nad vámi a budou se za vás zodpovídat. Kéž to mohou činit s radostí, a ne s nářkem; to by vám nebylo na prospěch.

To je úžasná pověření pro pastory. V zásadě říká, že pokud chcete své lidi milovat a být pro ně přínosem, ne překážkou, musíte být šťastní. Je to divná parafráze? O tom se budu přít s každým akademikem! Ten text říká: „Nechte je dělat pastorační práci – dohlížet na vaše duše – s radostí, ne s nářkem, protože to by vám nebylo k prospěchu.“ Pastoři, jestliže chcete lidi milovat a přinášet jim požehnání, usilujte o radost! Pokud budete lhostejní v úsilí o svou vlastní radost, budete lhostejní i v lásce a nebudete schopní budovat církve, aby uměla poskytovat poradenství. To je hřích! Nemůžete milovat lidi, pokud jste lhostejní k vlastnímu štěstí v Pánu.

Existují zástupy reformovaných a dalších typů kazatelů, kteří hřeší, když kážou a mluví o nauce, ale celým svým jednáním zapírají vzácnost toho, o čem mluví. Lidé neodcházejí s vědomím, že to byla ta nejlíbeznější věc, jakou kdy slyšeli. Ani sám pastor nevypadá, že by

si myslel, jak je to líbezné nebo vzácné. Ani nevypadá, že by si myslel, že káže slova, která proměňují životy nebo ho činí šťastným. Spíš mluví, jako by se bál, aby ho to nečinilo šťastným. Proč byste ještě takového kazatele poslouchali? Všichni chceme být šťastní! Přesně tak nás Bůh stvořil. Touha být šťastný je stejná jako touha, jakou člověk pociťuje, když má hlad. Dostali jsme ji od Boha, je vepsaná do našeho srdce. Bůh sám sebe prohlašuje za středobod veškeré radosti. Nejsi-li šťastný, důvodem je, že ses ještě nedostal do onoho středu. Pro obnovu poradenství v církvi jsou nepostradatelní radostní vedoucí, kteří jsou citově spojeni s pravdami, za které zápasí. To je mé druhé pozorování.

Za třetí se ptám, jak to všechno souvisí s *Boží slávou*? Obnova potěšení z nauky, emocí, které nás zaplavují při přemýšlení, zalíbení v pohledu na Krista, když se na něj díváme, citové spojení při zápasení – jak to souvisí s Boží slávou? Do volte, abych se zmínil o epištole Židům, o její struktuře. Potom vám přečtu něco z Jonathana Edwardse. Celá epištola Židům směřuje k velkým věcem jako: až do konce si zachovat smělou jistotu a radostnou naději, být mocně povzbuzení, s radostí nést těžkosti, být spokojení s tím, co máme (Žd 3,6; 6,18 ČSP; 10,34; 13,5). Slova: jistota, povzbuzení, důvěra, spokojenost – jsou plná emocí. Epištola Židům celá mluví o radosti, o vytrvalosti v ní a o tom, že jste připraveni jít až do krajnosti a položit svůj život za šíření evangelia do míst, kam se

ještě nedostalo. Proč? Protože se v ní píše o Kristu. Vše v Židům mluví o nadřazenosti Kristova kněžství, oběti, smlouvy a zprostředkovatelského díla. Základ položený v Židům – slavný, veliký, Krista vyvyšující – cílí na vyvolání jistoty a radosti, důvěry a spokojenosti v radikálním životním stylu, který z toho plyne. To znamená, že pokud kázete tak, že se lidé začnou těšit v Kristu, dostává se mu veškeré slávy. Epištola je strukturována tak, aby velkolepost Kristovy nadřazenosti podporovala důvěru, povzbuzení a spokojenost. Vše pronikající přítomnost takových pozitivních, uspokojujících emocí ve vaší církvi vyvyšuje jejich základ, samotného Ježíše Krista.

Jonathan Edwards se vyjádřil následovně: „A tak se Bůh oslavuje také vůči stvoření dvěma způsoby: 1) tím, že se zjevuje... jejich rozumu; 2) tím, že sám sebe sdílí s jejich srdcem, a tím, že se radují a těší v projevech, v nichž jim sám sebe zjevuje. *Bůh je oslavován nejen tím, že je jeho sláva viditelná [známá, uvažuje se o ní], ale také tím, že se v ní člověk raduje.* Bůh stvořil svět, aby se mohl sdílet a aby stvoření mohlo přijímat jeho slávu a aby ji mohlo přijímat myslí i srdcem. Ten, kdo svědčí o Boží slávě, neoslavuje Boha jako ten, kdo svědčí, že s ní celým srdcem souhlasí a těší se v ní.“ Pokud hledíte na Krista a rozumíte mu – nauka. Pokud důvěřujete Kristu a milujete ho – radost.

Když se někdo zeptá: „Proč Bůh stvořil svět, v němž panuje neustálá vzpoura?“, dokonce i někteří reformovaní

vedoucí odpoví, že nevědí. Ale my víme! Pro svou slávu! Z Izajáše 43,7 je to jasné jako den:

Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě.

Tento svět, jak ho znal, byl stvořen pro jeho slávu. Samozřejmě že existuje celá řada složitostí a záhad. Ale nemusíte začínat s nevědomostí. Můžete začít s poznáním. Pak se můžete posunout k nevědomosti, jíž máme samozřejmě coby omezení lidí v hlavě spoustu. Máme celou řadu otázek ohledně poznání, které nedokážeme zodpovědět. Ale nemusíte začínat s prázdnou hlavou! To je jako křičet se ve strachu.

Na jedné straně jsou reformovaní, kteří neustále pracují na svých názorech o Bohu a napravují nauky, k čemuž říká: „Určitě! Amen! Jsem v tom s vámi!“ Na druhé straně stojí charismatici, jejichž učení je velmi volné. Jsou samá emoce – zvedněte ruce nahoru a tleskejte a dupejte nohama a pro všechno na světě něco pocítujte nebo Bůh mezi nás nepřijde! S těmi jsem také! Nenávidím rozštěp mezi těmito dvěma skupinami. Dokud dýchám, budu dělat všechno, co bude v mých silách, abych pomohl oběma skupinám uvidět, že podle Edwardse dávají Bohu jen polovinu jeho slávy. Když ho v pravdě poznáte, ale nebudete k němu cítit tu správnou náklonnost – dostává jen půlku své slávy. Pokud prožíváte správnou náklonnost, ale skutečně ho neznáte – dostává polovinu

své slávy. Dejme mu všechnu jeho slávu. Jako Jonathan Edwards.

To znamená, pastoři, že v závislosti na tom, k jakému táboru patříte, se musíme připojit k Pavlovi v jeho apoštolském cíli. Budu vám ho citovat:

Ne že bychom chtěli panovat nad vaší vírou, nýbrž chceme pomáhat vaší radosti. (2K 1,24)

Apoštolský cíl: pracovat s církví k její radosti! Děláte to? Je to vašim pověřením? Vstáváte ráno a sníte o tom, jak budete pracovat s církví k její radosti? Možná si myslíte, že to bylo jen ojedinělé uklouznutí Pavlova pera a že měl v úmyslu napsat „víře“. Tak to také trochu zní. „Ne že bychom chtěli panovat nad vaší vírou, nýbrž chceme pomáhat vaší víře.“ Místo „víře“ však řekl „radosti“.

Pojďme k jinému textu, který to potvrzuje. Ve Filipským 1 si Pavel není jistý, jestli bude dále žít nebo jestli zemře. Chce zemřít, aby odešel za Ježíšem, avšak uvědomuje si, že by měl zůstat. Proč?

Proto pevně spoléhám, že zůstanu a budu se všemi vámi k vašemu prospěchu a k radosti vaší víry. (Fp 1,25)

Není to úžasné? Veliký pisatel doktrínálně nepřekonatelné knihy Římanům říká, že celý svůj život na planetě Zemi věnuje radosti svatých. Pastoři, neměli byste si myslet, že váš cíl je poněkud vznešenější.

Nyní shrnu, kam jsme se dostali. Mluvili jsme o podstatě poradenství a jak Slovo a poznání mají vliv na srdce a pocity. Za druhé jsme trochu mluvili o obnovení poradenství v církvi tím, že se

obnoví city v přemýšlení. Za třetí jsem se pokusil spojit to s Boží slávou tvrzením, že nejvíce oslavujeme Boha právě tehdy, když jsme v něm nejvíce spokojeni. Proto, pastoři, pokud chcete, aby vaši lidé více oslavovali Boha, musíte je více uspokojovat Bohem. Je podivuhodné, jak dokáže tato myšlenka ovlivnit způsob kázání. Jak budeš věrný Písmu a jak budeš vykládat Boha správně? V srdci člověka dokáže pracovat jen Duch svatý. Radost patří mezi jeho ovoce. Uvedený cíl z tebe dělá zoufalého pastora, protože sám od sebe neuděláš lidi šťastné v Bohu. Ano, můžeš je obšťastňovat ve sboru vyprávěním příběhů, rozesmávat je, aby byli rádi, že přišli právě do tvého sboru. Je jisté, že dokážeš budovat církve bez Boha a bez Ducha svatého. Avšak co nedokážeš, je učinit lidi šťastné v Bohu bez Boha. Lidská duše je od pádu naprogramována tak, aby nacházela štěstí ve všem, kromě Boha. Pokud je tvým cílem pracovat s radostí v Bohu a pro ni, v žádném případě na to nestačíš. Proto jsme povoláni ke Slovu a modlitbě. Jedině on může konat. Žádej jeho. Zoufale potřebujeme jeho pomoc.

Za čtvrté bych chtěl mluvit o tom, co znamená milovat a být milován. Co znamená pro Boha milovat a pro nás, že jsme jím milováni? Co pro nás znamená milovat Boha a ostatní lidi? Nacházíme se přímo v jádru biblického poradenství, že? Pomáhat lidem, aby si uvědomili, že jsou milováni, pomáhat jim, aby se stali milujícími lidmi a aby rozuměli, jak Bůh miluje takové hříšníky, jako jsme my!

Po mnoho let jsem se snažil odhalit, jak Boží konání pro jeho slávu souvisí s jeho láskou k vám a ke mně. Mé poznatky jsou rok od roku jasnější a v posledních měsících je to ještě jasnější. Uvedu příklad. Po bohoslužbě za mnou přišla jedna žena a div si oči nevyplakala, jaké měla problémy. V určité chvíli jsem se jí zeptal: „Kdybyste se mohla ocitnout na místě, kde byste měla svou rodinu, dokonale zdraví, všechno svoje oblíbené jídlo a své oblíbené aktivity a nemusela jste pocítovat vinu, zůstala byste tam, kdyby tam nebyl Ježíš?“ Vykřikla: „Ano!“ Takový postoj má spousta vynávajících křesťanů. Dělalí jim dobře Kristovy dary, ne sám Kristus. Opuštění je příjemné, zbavit se viny je příjemné, zůstat mimo peklo je příjemné, fungující manželství je příjemné, mít děti, které se vyhýbají drogám, je příjemné, mít zdravé tělo je příjemné. Můžu být upřímný? Ať si Ježíš vezme volno, mně stačí ty věci.

Ale já si nemyslím, že v nebi bude někdo, kdo nechce být s Ježíšem víc než cokoliv jiného. Proto beru radost vážně. Pokud se neradujete v Ježíši, nepůjete do nebe.

Co to tedy znamená být milován Bohem? Pro Američany je téměř nemožné pochopit Boží lásku, protože se jim přes padesát let vnucuje láska definovaná jako prostředek sloužící ke zvyšování vlastní hodnoty. Být milován pro většinu Američanů znamená být důležitý. Taková je pravá definice lásky. Pokud děláš a říkáš věci, v nichž zdůrazňuješ moji důležitost, cítím, že mě miluješ. Jestli to

neděláš, pak necítím, že bys mě miloval. To znamená, že takoví lidé nemohou Boží lásku pochopit ani pocítit. Pán Bůh toho kolem nás moc nenadělá. Ztrácíme Boží lásku úměrně tomu, do jaké míry zneužíváme kříž, abychom se utvrzovali o své hodnotě surového diamantu. Kříž přináší ospravedlnění a slávu Bohu, pro něhož bylo potěšením umožnit nehodným hříšníkům, aby se v něm radovali.

Proč by s námi měl jednat laskavě, když jsme hříšníci, a proč by nám měl odpustit všechny naše hříchy a umožnit nám, abychom se radovali, že si ho můžeme užít? Tuhle otázku pokládám všude, kam přijdu, abych viděl, jestli jsou lidé Američané nebo křesťané. Ptám se: „Cítíš se milovanější, když se Bůh kolem tebe točí, nebo se cítíš milovanější, když ti Bůh za cenu svého Syna umožňuje radovat se navěky v tom, že se točíš kolem Boha?“ To jsou dva zcela odlišné zdroje uspokojení. Jedním je, že se všechno točí kolem tebe, a druhým, že hledíš na Boha a těšíš se v něm a všechno v tvém životě se točí okolo něj. Kde je základ tvého uspokojení? Všechno v naší kultuře nás učí, abychom své uspokojení zakládali na tom, že se všechno točí kolem nás. Přesně to si ďábel přeje. Od pádu to platí o nás všech. Pro přirozeného člověka je nepochopitelné, že bychom naopak měli být tak hluboce a vnitřně proměněni, až by pro nás začal existovat nový zdroj naší radosti! Proto je pro přirozeného člověka bláznovstvím kříž, Bůh i církev. Duchovní člověk je od základu člověkem, jehož nejhlubší zdroj

radosti se proměnil z „já“ do „Bůh“. Přečtu vám text z Jana 11,1–6:

Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie, z vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. To byla ta Marie, která pomazala Pána vzácným olejem a nohy mu otřela svými vlasy; a její bratr Lazar byl nemocen. Sestry mu ukázaly: „Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen.“

Nepomíňte slovo „rád“. Ježíš miluje Lazara. Lazar je nemocný. Co je láska?

Když to Ježíš uslyšel, řekl: „Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží.“

Jsou zde dvě obrovské biblické skutečnosti: láska k lidem a Boží sláva. Otázka, která mě pohání posledních dvacet let, zní: „Jak spolu souvisejí?“ Text pokračuje:

„Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Syn Boží byl skrze ni oslaven.“ Ježíš Martu, její sestru i Lazara miloval.

Tady se neodehrává něco neláskyplného. To je láska. To je obraz lásky a obraz, jak bude Bůh Syn oslaven. Potom přichází z hlediska světa naprosto nesrozumitelné propojení (Pavlík):

Jak tedy uslyšel, že je nemocen, zůstal právě tehdy dva dni na tom místě, kde byl.

Slovíčko „tedy“ s sebou nese megatunu teologie! Ježíš miluje Lazara. Lazar je nemocný a umírá. Je těžké umírat, Ježíši, když se topíš ve vlastním zápalu plic nebo když ti nemoc šíří ledviny nebo když tě strašlivě bolí žaludek, a ještě neexistuje morfin. Nevím, jak Lazar zemřel, ale umíral pomalu. Necháš ho jenom tak umřít? Proč ho nemiluješ? Ale Ježíš říká: „Já ho miluji. Miluji tebe, Marto, miluji

tebe, Marie. Ale nemám v úmyslu to teď řešit.“ Proč? Aby se Boží Syn oslavil.

Jak byste na základě tohoto textu definovali lásku? Zde je moje definice: Láska znamená vykonat všechno, co je třeba, za jakoukoliv cenu, abyste pomohli druhému přestat hledat potěšení ve vlastní důležitosti a dospět ke zralému potěšení, jež vyvyšuje Boha, vykazuje oddanost Kristu, radostnou obětavost a zapomínání na sebe sama, totiž k potěšení, že se vše točí kolem Boha. A to ku prospěchu ostatních. Ježíš se chystal udělat, co Lazar, Marie a Marta potřebovali, aby byli schopni ho oslavit. Jak můžeme pomoci svým lidem osvobodit se od milostného vztahu se svou vlastní důležitostí? Jak můžeme všichni zapomenout na tu věčičku, které říkáme ego, a nechat se uchvátit tím, pro koho jsme byli stvořeni – Bohem? Nikdo nepodnikne cestu na okraj Grand Canyonu, jen aby se tam postavil a zvýšil si tím sebevědomí. Lidé cestují ke Grand Canyonu proto, že jim šepot všeobecné milosti, která ještě zbývá v jejich životech, říká, že byli stvořeni k něčemu většímu, k něčemu vně jich samotných, co táhne jejich duši k nanejvýš zdravému, slavnému, na sebe zapomínajícímu potěšení – k uctívání –, které si svět stěží dokáže představit. Láska koná, co je třeba, aby pomohla ostatním milovat Boží slávu v Kristu. Poradenství je jednou z nejdůležitějších podob lásky. Poradenství koná vše, co je třeba, aby ostatním pomohlo milovat Boží slávu v Kristu.

www.desiringgod.org, pokračování příště

JE KŘESŤANSKÉ SVĚDOMÍ SPOLEHLIVÝ PRŮVODCE?

Stephen Rees

Sháněl mě Robert, protože mi chtěl oznámit, že opouští Růženku. 33 let byli manželé, ale přišel čas, aby se jejich cesty rozdělily. Proč?

„Od doby, kdy nás opustily děti,“ vysvětloval, „není ani jeden z nás šťastný. Ty víš, že nemáme mnoho společného. Dobře, oba jsme křesťané, ale jinak většinou jdeme každý svou cestou. A stejně se akorát hádáme. Očekávám, že asi budeš hodně překvapený, ale vím, že nastal ten správný čas.“

Pak přišla poslední rána: „Vím, co učí Bible o rozvodu, ale nemůže být správné, abychom zůstali spolu, když je naše manželství mrtvé. Bylo by to proti mému svědomí.“

Jistě si myslel, že to má odbyté. Jestli měl čisté svědomí, co by mi ještě mohl říct? Křesťan přece má následovat hlas svého svědomí, nebo ne?

Už mnohokrát jsem vedl podobný rozhovor. Ne vždy se týkal zničeného manželství. Mohlo se jednat o téměř jakékoli rozhodnutí, které někdo udělal nebo měl udělat. Aneta říká: „Rozhodla jsem se, že církve není nic pro mě. Cítím,

že mám mnohem víc užítka z uctívání, když jsem doma o samotě. Takže se vzdávám členství. Musím následovat hlas svědomí.“

Šimon se s námi dělí o novinku: „Právě jsem se zasnoubil s dívkou, se kterou pracuji. Není věřící, ale je velice otevřená. A svědomí mi říká, že je pro mě ta pravá.“

Pro všechny tyto lidi byl odkaz na svědomí nejvyšším argumentem. Svědomí je pro ně jako kompas, který neomylně ukazuje na Boží vůli.

Slabý hlásek v nitru?

Pamatuji si, jak mě v dětství učili o důležitosti svědomí. „Svědomí je jako slabý hlásek, který mluví ve tvém nitru. Říká ti, co je správné a co špatně. Svědomí ti dal Pán Bůh. Vlastně je to jeho hlas, který k tobě mluví. A ty nikdy nesmíš jít proti svému svědomí.“

Když se ohlédnu zpět, nevybavuji si, že by mi někdo vysvětlil, jak ten vnitřní hlas svědomí ke mně bude mluvit. Učitelé mi sice nikdy ani nenaznačovali, že uslyším zřetelný hlas, který bude promlouvat k mým uším. Mohl jsem ale alespoň očekávat, že uslyším hlas v hlavě, který bude mluvit ve slovech a větách: „Tohle je špatně a tohle je dobře?“

„Ne,“ ujišťovali mě učitelé. „Takhle svědomí nepracuje – alespoň většinou ne.“ Tak jsem chtěl vědět, jak svědomí mluví. Bylo těžké získat na tuto otázku dobrou odpověď. Když na to přišlo, přátelé mi říkali, že prostě budu vědět, co je dobré a co špatné.

Popisovali spíše pocit, který by nevěřící lidé nazvali intuicí – instinktivní vědomí. Nebo ještě přesněji prostě pocit. Budu prostě cítit, že něco je v pořádku nebo že něco je špatně. A pokud se jedná o něco, co se chystám v budoucnu udělat, buď v té věci budu mít jistotu, nebo se budu cítit nesvůj a budu se trápit. Kdyby to bylo něco, co právě dělám, nebo co jsem udělal v minulosti, a budu cítit vinu, je to hřích, cítím-li pokoj, Pánu Bohu se to líbí.

Někdy to popisovali slovy, která zněla duchovněji. „Poznáš, že se Pán Bůh usmívá nebo že se mračí.“ „Budeš cítit, že zarmucuješ Ducha nebo že jsi s ním ve shodě.“ Ať už to bylo řečeno jakkoli, zanechalo to ve mně dojem, že následovat svědomí znamená nechat se vést pocity.

A když si vzpomenu na své rozhovory s Robertem, Anetou, Šimonem i mnoha dalšími, uvědomuji si, že uvažovali stejně. Když cítili, že je něco správné, považovali to za správné. Stejně tak, jestliže cítili, že je to špatné. Promlouvalo k nim jejich svědomí a oni se mohli spolehnout, že povede jejich kroky.

Spolehlivý průvodce?

Robertovi a ostatním jsem prostě musel sdělit novinku, že to, co nazývají svědomím, je přinejlepším nespolehlivé a přinejhorším přímo zrádné. Věděl jsem to jistě, protože se mi mnohokrát stalo, že mě mé pocity zradily při posuzování, jestli jsou mé činy dobré nebo špatné.

Naštěstí jsem někdy skutečně cítil bolestný neklid nebo vinu, když jsem jednal hříšně. Někdy jsem cítil hluboký pokoj, když jsem dělal něco, co bylo sice náročné, ale správné. Mnohokrát však nastal absolutní nesoulad mezi mými pocity a mým jednáním.

Dívám se zpět na některé ostudné okamžiky svého života. Vzpomínám na hříchy, které jsem spáchal, a nařikám. Vzpomínám si, jakým způsobem jsem jednal s některými lidmi, a jsem zděšen. Nyní je mi jasné, že takové jednání bylo v přímém rozporu s Božími příkázáními zapsanými v Bibli.

Ale tehdy jsem cítil absolutní jistotu, že to, co dělám, je správné. Necítil jsem stud ani vinu, ani náznak znepokojení. Když ostatní neviděli správnost mého jednání, byli pro mě hlupáci a slepci. Před svým činem, v průběhu i po něm jsem cítil hluboký pokoj. Měl jsem čisté svědomí.

Od té doby jsem však četl Boží slovo a přemýšlel jsem o Božích nařízeních. Byl jsem přinucen vidět, že věci, které jsem dělal, jsou Pánem Bohem naprosto zapovězené.

V některých případech mi trvalo roky, než jsem uviděl hříšnost věcí, které jsem řekl nebo udělal. Bylo třeba přísného vedení, které mě donutilo, abych poznal pravdu v případě některých svých činů. A vím jistě, že jsem ještě u mnoha dalších věcí nerozeznal, že byly hříšné, ale Pán Bůh mi to dá vědět v příštích letech.

Je má zkušenost ojedinělá? Nemyslím si. Když čtu Bibli, je jasné, že mnoho

věřících spáchalo hříchy a jejich svědomí při tom mlčelo. Rozhodli se udělat věci, které Bible zavrhuje, a vůbec si neuvědomovali, že věci, které plánují, jsou hříšné. Uskutečňovali své plány a stále neměli potuchy o špatnosti svého jednání. Ani když se dívali zpět, necítili žádný stud, stále byli přesvědčeni, že co udělali, je správné.

Myslel si David, že jedná správně, když ukradl Bat-šebu jejímu manželovi? Všechno nasvědčuje tomu, že necítil vinu. Vzpomeňte si, co se stalo, když za ním přišel Nátan. Kdyby měl David špatné svědomí, netrásl by se snad, když za ním Nátan přišel? A když Nátan vyprávěl příběh o boháčovi, který ukradl chudému muži ovečku, reagoval by David jistě se studem, a ne s hněvem.

Ale ne, vůbec se v příběhu nepoznal. Odsoudil jednání boháče a přitom neviděl, jak hrozně se mu podobá. Teprve prorokův výrok: „Ten muž jsi ty,“ otevřel Davidovi oči, aby viděl svůj hřích.

Uvědomoval si Jonáš, že hřeší, když utíkal do Taršíše, aby se vyhnul úkolu, který mu Hospodin uložil? Ani trochu. Dokonce i poté, co kapituloval a šel do Ninive, nepřestával věřit, že má pravdu a Pán Bůh se mýlí. Když se Hospodin slitoval a ušetřil Ninive, „Jonáš se velice rozeznil a planul hněvem. Modlil se k Hospodinu a řekl: ‚Ach, Hospodine, což jsem to neříkal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše!‘... Hospodin se však otázal: ‚Je dobře, že tak planeš?‘“ (Jon 4,1–4). Jonášová upřímná odpověď by zněla:

„Ano!“ Pevně věřil, že měl všechny důvody udělat, co udělal, a cítit, co cítil.

Věděli Jan a Jakub, že jednají špatně, když chtěli seslat oheň z nebe na samařskou vesnici? Věděli učedníci, že jednají špatně, když se dohadovali, kdo z nich je největší? Věděl Šimon Petr, že jedná špatně, když vytasil meč na veleknězova služebníka?

Nikdo z nich to nevěděl a Pán Ježíš je musel napomenout. Teprve pak si uvědomili, že jednají nesprávně.

Na začátku článku jsem mluvil o Robertovi. Když jsem ho poslouchal, jednu věc jsem věděl jistě – nelže mi. Skutečně cítil, že je v pořádku, když poruší manželský slib a odejde od Růženky. A stejné to bylo i s těmi ostatními, které jsem zmiňoval. Každý z nich by klidně udělal věc, kterou Bible jasně zapovídá, a připadalo by mu, že je to v pořádku. Jejich „svědomí“ nevyšlalo žádný varovný signál.

Je těžké tomu uvěřit? Ne. Když přemýšlím nad biblickými příklady věřících, kteří si neuvědomovali hříšnost svého jednání, neměla by mě přítelova „slepotá“ překvapit. Historie církve je zaneřáděná příklady věřících, kteří dělali odporné věci, ale přitom věřili, že činí Boží vůli. Vzpomeňme, jak jednal Zwingli s anabaptisty (novokřtěnci, pozn. překl.). „Když se chtějí ponořit pod vodu, tak ať se ponoří!“ prohlásil a s potěšením sledoval, jak tonou.

Vzpomeňme na Lutherovo jednání s Filipem Hesenským. Nepocítoval lítost, když schvaloval Filipovo bigamické

(a tajné) manželství, ani když pak v souvislosti s ním lhal.

Uvažujte nad skandálním vztahem Howela Harrise (metodistický kazatel, pozn. překl.) s madam Griffithovou nebo nad Davidem Livingstonem, který trestuhodně zanedbával svou ženu a děti. Nepovažujte však uvedené příklady za důkaz, že nezáleží na tom, jestli hřešíte. Berte je jako připomínku, jak nedůvěryhodné může být svědomí věřících.

Falešný žalobce

Pamatujte také, že svědomí není nespolehlivé jenom když schvaluje, ale také když obviňuje. Jsou věřící, kteří žijí v neustálém strachu, že jednají špatně, ačkoli je jejich jednání bez poskvrny. Jejich pocity viny může působit mnoho faktorů – povaha, výchova, špatné učení, sociální tlaky či zášť satana, žalobce.

Pamatuji si, jak mi jedna žena vyprávěla, jaký vliv měl na ní lockdown při covidu. Řekla mi: „Vždycky jsme se snažili, aby byl náš dům otevřený našim bratrům a sestrám. Ale teď, ačkoli je lockdown dávno pryč, cítím vinu, kdykoli nás někdo navštíví. Připadám si, jako bych dělala něco špatně. Víím, že není žádný důvod, proč bychom neměli přijímat návštěvy – Bible nás dokonce vyzývá, abychom byli pohostinní. Ale všechna ta varování, abychom se neseťkávali s lidmi, ve mně zanechala pocit, že bych to neměla dělat.“

Uvědomovala si, že jí její pocity svádějí. Věděla, že jí říkají, aby se vzdala něčeho, co je správné. A tak se svým

manželem i nadále zvala lidi do svého domu, přestože jí její pocity nalhávaly, že je to hřích.

Byla to velice moudrá žena. Bohužel někteří křesťané věří, že nesmí nic udělat, když mají pocit, že je to špatné. Vzpomínám na ženu, která opouštěla jednu církev za druhou. Nikdy se nemohla usadit v žádné církvi. Proč? Protože v každé církvi našla něco, co bylo, jak říkala, proti jejímu svědomí.

„Vím, že by byla chyba zůstat v církvi, kde kazatele oslovovali jménem. Tak mě vedlo mé svědomí. Vím, že by byla chyba, kdybych poslouchala čtení moderního překladu Bible. Vím, že by bylo špatné, kdybych navštěvovala církev, kde se lidé modlí za papeže, aby uvěřil. Ve chvíli, kdy jsem to uslyšela, věděla jsem, že jsem na špatném místě. Mé svědomí by mi nedovolilo zůstat.“

Zaměňovala své pocity se svědomím. A věřila, že vždycky musí poslouchat hlas svého svědomí. Důsledkem bylo, že se ochudila o Bohem dané prostředky milosti a přivodila si mnoho zármutku.

Co říká Bible?

Nastal čas, abychom se podívali, co o svědomí říká Bible. Asi nejdůležitějším oddílem, který mluví o svědomí, je Římanům 2,14–15:

Jestliže národy, které nemají zákon, samy od sebe činí to, co zákon žádá, pak jsou samy sobě zákonem, i když zákon nemají. Tím ukazují, že to, co zákon požaduje, mají napsáno ve svém srdci, jak dosvědčuje jejich svědomí, poněvadž jejich myšlenky je jednou obviňují, jednou hájí.

V první kapitole svého dopisu Pavel prohlásil, že padlé lidské bytosti jsou jak bezbožné, tak nespravedlivé (Ř 1,18). Myslí především na pohany, kteří odmítli Boží svědectví ve stvoření a uchýlili se k modloslužbě (1,23). Proto je Bůh nechal napospas jejich scestným myslím – myslím, které nedovedou nic správně posoudit:

„... jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě. Tvrdí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství.“ (Ř 1,21–22)

Bůh je „dal... na pospas jejich zvrácené myslí, aby dělali, co se nesluší. Jsou plni nepravosti...“ (Ř 1,28–29)

Přesto Pavel uznává, že dokonce i takoví pohané, kteří nemají přístup k napsanému Božím zákonu, mohou přirozeně plnit požadavky zákona. Jak je to možné? Pavlova odpověď zní, že lidé „jsou sami sobě zákonem“.

Ačkoli nikdy neslyšeli nebo nečetli Boží zákon, Boží zákon je do nich vložený. Jsou stvořeni tak, že je v jejich nitru něco, co jim říká, že některé věci jsou správné a některé špatné.

Vyjadřuje to silněji: „... to, co zákon požaduje, mají napsáno ve svém srdci...“ (Ř 2,15)

Vědí, že by měli uctívat a vzdávat čest něčemu většímu než oni sami. Vědí, že je třeba vyjadřovat úctu vůči rodičům. Nevyhnutelně vědí, že vražda, cizoložství a krádež jsou špatné.

Pavel dodává: „... jak dosvědčuje jejich svědomí...“ Co má na mysli, když mluví o svědomí? Vysvětluje to jako vzájemně protikladné myšlenky. Lidé

si nemohou pomoci a musí přemýšlet o svých činech. Zjišťují, že hodnotí své skutky podle standardů dobra a zla vepsaných v jejich srdcích. Zkoušejí sami sebe a někdy zjišťují, že je jejich myšlenky obviňují a jindy, že je myšlenky obhajují a omlouvají.

Není tedy pochyb, že v souladu s Bibli mají lidské bytosti – všechny lidské bytosti – svědomí. Nemohou uniknout myšlence, že existuje dobré a špatné. A mají ponětí, které věci jsou správné a které jsou špatné. Přemýšlejí o svém jednání a pro věci, které udělali, se někdy obviňují a jindy obhajují.

Když svědomí selže

Říká nám tedy Pavel, že svědomí, které Bůh vložil do člověka, je neomylný a důvěryhodný průvodce? Ani náhodou!

Vzpomeňte si na verše z první kapitoly, které jsme citovali. Pavel jasně ukazuje, že lidská mysl je zkažená. Celé naše smýšlení je pomatené. Prvním příznakem je modloslužba. V lidském srdci je napsáno, že člověk musí uctívat. Ale místo aby uctívaly Stvořitele, považují lidské bytosti za moudré a správné uctívat modly stvořené vlastníma rukama (Ř 1,22).

Ano, bezbožní lidé mají ponětí, co je správné a co špatné, ale tato znalost je poničená hříchem. Nelze se na ni spolehnout. Celé jejich smýšlení o dobrém a špatném je pokřivené. A v žádném případě se nikdo nemůže spolehnout na vlastní úsudek o vlastním chování. Protože lidé mají svědomí, budou hodnotit

své jednání. Ale opakovaně budou docházet ke špatným závěrům.

Důkazem je, že lidé dovedou rozpoznat špatné jednání u ostatních, ale nedokážou je rozpoznat sami u sebe.

Proto nemáš nic na svou omluvu, když vynášíš soud, ať jsi kdokoli. Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činíš totéž. (Ř 2,1)

Člověk se zlobí, když mu někdo lže. Ví tedy, že lhaní je špatné. Ale když sám lže, nemusí pocítit ani náznak špatného svědomí. Je pobouřen, když mu někdo svede manželku. Zákon vepsaný v lidském srdci mu řekne, že cizoložství je špatné – když se ho dopouští někdo jiný. Ale on sám se může bez výčitek dopustit cizoložství. Jeho zkažená mysl si vždy najde důvod, proč je jeho případ výjimkou z pravidla!

Svědomí samozřejmě může být pokřivené více než jedním způsobem. Padlá lidská stvoření mohou věřit nejen, že špatné věci, kterých se dopouštějí, jsou v pořádku, ale také mohou věřit, že dokonale nevinné věci jsou špatné. V 1. Timoteovi píše Pavel o lhářích, kteří „mají vypálen cejch na vlastním svědomí“.

Co tím myslí? Ukazuje, že jejich svědomí je naprosto zrádné. Popálené břicho prstu může být natolik sežehnuté, že nedokáže rozlišit hrubý a jemný povrch. Sežehnuté svědomí nemůže rozlišovat mezi dobrem a zlem.

Falešní učitelé, o kterých Pavel píše, vyučovali o dokonale prospěšných a dobrých věcech jako o zlých. Věřili a vyučovali, že manželství je nečisté

a poskvrňující. Zakazovali jíst některá jídla. A přece byli připravení dělat věci, které Boží zákon zjevně zakazuje.

V dalším dopise mluvil Pavel o jiných lidech s poskvrněným rozumem i svědomím:

Čistým je všechno čisté. Ale poskvrněným a nevěřícím nic není čisté. Jak jejich rozum, tak jejich svědomí jsou poskvrněny. Prohlašují, že znají Boha, avšak svým jednáním to popírají. Jsou odporní, neposlušní a neschopní jakéhokoli dobrého skutku. (Tt 1,15–16)

Jejich pokazené svědomí je ujišťovalo, že věci dokonale čisté a prospěšné jsou poskvrněné. A oni se zatím oddávali hříšným praktikám, které rozhodně byly v rozporu s Boží svatostí.

V případě nevěřících lidí je jasné, že každá jejich myšlenka a pocit ohledně toho, co je dobré nebo špatné, může být pokroucená. Jejich svědomí bude vždy nedůvěryhodné.

Svědomí věřícího člověka

Ale co věřící? Když jsme byli obnoveni a dostali jsme Ducha svatého, bylo jistě obnoveno i naše svědomí. Můžeme mu nyní věřit?

Zkrátka nemůžeme. Snažil jsem se předložit vám příklady věřících, které jejich svědomí zklamalo. A máme mnoho oddílů, které to přímo vyučují. Přečtěte si čtrnáctou kapitolu Římanům. Trvalo by příliš dlouho vykládat tento oddíl verš po verši, ale Pavel objasňuje, že věřící si mohou myslet a cítit, že mnohé věci jsou špatné, a přitom jsou zcela v pořádku. Například psal o věřících, kteří cítili

nebo si mysleli, že konzumace masa je poskvrňuje a že by měli jíst jen zeleninu. Jejich svědomí je oklamalo.

Také znal věřící, kteří věřili, že je třeba dodržovat všechny židovské svátky. Cítili by vinu, kdyby zmeškali být jen jeden z nich. Pavel však jasně ukazuje, že cítili vinu z jediného důvodu – neporozuměli v plnosti, co všechno ovlivňuje jejich vztah s Kristem.

Na druhou stranu píše Pavel o věřících, kteří se provinili zjevným a odporným hříchem, ale nestyděli se ani necítili vinu. V 1. Korintským 5 zmiňuje příklad muže, který se dopouštěl sexuálního hříchu tak barbarského, že by se nad ním zhrozili i pohané. A přesto se nejen dotyčný muž, ale i mnozí jeho spoluvěřící pyšnili tím, co dělá. Ve své hlouposti to považovali za projev osvíceného a tolerantního ducha!

Nový zákon je plný podrobných příkazů, jak má věřící žít, jaké chování je dobré a jaké špatné. Pomyslete na kázání na hoře nebo na Římanům 12. Připomeňte si také Efezským 4–6 nebo 1. Petrovu 2 a 4.

Kdyby bylo vaše svědomí bezpečným průvodcem a neomylně ukazovalo, jak máme žít, byly by tyto kapitoly zcela zbytečné. Jsou zde právě proto, že se nemůžeme spolehnout na vlastní úsudek, city, svědomí.

Svědomí nebo...

Tak tedy na co nebo na koho se spoléháme? Už jsem objasnil, jak má znít odpověď. Když nám dal Pán ve své Knize tolik

rad, přikázání a zákonů, právě k nim se máme obracet.

Na své svědomí se můžeme spoléhat jen do té míry, do jaké je vzděláno Božími instrukcemi v Písmu. Tento vzdělávací proces je celoživotní dílo. A když je vaše svědomí a Písmo v kolizi, musíte umlčet svědomí a řídit se hlasem Písma.

Robert mě ujišťoval, že tím nejlepším řešením jeho vztahu s Růženkou je rozvod. Měl v tom čisté svědomí. Ale Písmo jasně říká: „... muž ať ženu neopustí“ (1K 7,11).

Aneta mi říkala, že nepotřebuje církev: její svědomí jí napovídalo, že je pro ni lepší, když uctívá doma o samotě. Ale Písmo říká: „Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku... (Žd 10,24–25).

Šimon si byl jistý, že má právo oženit se s nevěřící dívkou. Jeho svědomí mu říkalo, že to není problém. Ale Písmo říká: „Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími! Jaký podíl věřícího s nevěřícím?“ (2K 6,14–15).

Otázka pro Roberta, Anetu, Šimona i pro vás a pro mě je jednoduchá. Převládne svědomí nad Písmem? Dnes večer si před spaním přečtete Žalm 119. Nebude vám trvat dlouho a najdete žalmistovu odpověď.

*www.evangelical-times.org,
redakčně zkráceno*

ŘÍKÁ BIBLE, ŽE SE ČLOVĚK JAKO HOMOSEXUÁL UŽ RODÍ?

Kevin DeYoung

Jak Bible reaguje na názor, že se lidé jako gayové už rodí?

To je těžká otázka a záleží hodně na tom, co tím vlastně myslíme. Vezměme si tedy člověka, který říká: „Narodil jsem se jako gay,“ a myslí tím, že je přitahován k osobám stejného pohlaví kvůli své genetické výbavě. Odpověděl bych, že se můžeme podívat do nejnovější vědecké literatury, která tento závěr *nepodporuje*. Vůdčí psychiatrické a psychologické kapacity zatím oficiálně prohlašují, že ještě neznáme konečnou příčinu a že se pravděpodobně jedná o směsici příčin vyvolanou geny a výchovou. Všechny zprávy o takzvaném „gay genu“ jsou tedy velmi přehnané. To je tedy jedna věc, kterou bychom mohli říct.

Mohli bychom se také pustit trochu dál a prohlásit: „Je možné, že někteří lidé mají predispozici být přitahováni k lidem stejného pohlaví kvůli chemickým reakcím v mozku a určitým věcem, které jsou v nás zakódované.“ Ale ani to nedokazuje tolik, kolik bychom očekávali, protože jsme už viděli studie, v nichž se

SLEDUJTE KANÁL
@POUTNIKOVACETBA93

tvrdí, že existují lidé s náchylností k alkoholismu. Nebo také víme, že když má někdo větší hladinu testosteronu, může být ambicióznější člověk, může být úspěšnější atlet, může více inklinovat k promiskuitě a možná i k hněvu. Jsou tedy různé způsoby, jak chápat fungování našeho těla. Nechceme se však dopracovat k biologickému determinismu, který tvrdí: „To, jak jedním a jak věci prožívám, je jen výsledkem genů nebo chemických reakcí nebo věcem zakódovaným v mém mozku.“

Tak tedy lze také odpovědět.

Pak je tu člověk, který tvrdí: „Narodil jsem se jako homosexuál,“ a myslí tím: „Přitahují mě osoby stejného pohlaví, ale vědomě jsem si to ne zvolil. Neprobudil jsem se jednoho rána a neřekl si: ‚Odteď mě budou přitahovat osoby stejného pohlaví.‘“ Vlastně je možné, že se takoví lidé usilovně modlí a hledají způsob, jak tyto své touhy změnit.

Takovým lidem bych rád řekl, že je pravda, že takové touhy obvykle přicházejí, aniž by o to usilovali. Nevolíte si je vědomě. A přesto asi budete muset činit pokání z tužeb, které nejsou v pořádku. Víme, že Bible má největší zájem na tom, abychom ve svých srdcích takovým tužbám nepodléhali, tedy abychom *nedychtili* a nejednali podle nich.

Nakonec je třeba říct už jen, že nehledě na to, v jakém stavu všichni přicházíme na svět, Bible zdůrazňuje, že se můžeme narodit znovu *jinak*.

Určitě je něco pravdy na tom, že můžeme být jen tím, kým jsme. Je v tom

trocha dobré křesťanské teologie, ale často nám v té rovnici chybí, že v Kristu získáváme novou identitu, což znamená, že jsme nové stvoření, což znamená, že jednáme jako „malí Kristové“. Celá naše identita je znovu vytvarována a znovu se narodila, a to, kým jsme a co děláme, bude úplně nové.

Pro některé lidi to může znamenat novou přitažlivost k lidem opačného pohlaví a pro jiné, kteří bojují s přitažlivostí k lidem stejného pohlaví, to může znamenat celoživotní závazek zůstat svobodný, umrtvovat tělo a následovat Krista za každou cenu.

www.crossway.org

SVOBODNÝ STAV V NOVÉ SMLOUVĚ

Stephen Wellum

Jak zapadá svobodný člověk do Bible, kde se hojnost požeňání točí kolem úrodnosti, plodnosti a rodiny?

Odpověď najdeme, když se vydáme po stopách konceptu manželství a svobodného stavu tak, jak se vyskytuje například smlouvami v Písmu. V tomto článku bych rád stručně vyložil, jak zapadá záměrné rozhodnutí zůstat svobodný do naší doby nové smlouvy v Kristu.

Začalo to manželstvím

Manželství bylo nejen stvořeno a nařízeno Bohem, ale je to také ten nejintimnější mezilidský vztah, který můžeme v tomto životě zakoušet. Prostřednictvím manželství navíc Bůh ustanovil rodinu, která je základním stavebním kamenem lidské společnosti a jejímž prostřednictvím naplňujeme účel, za jakým jsme byli stvořeni, totiž „plodit a množit se“ (Gn 1,28) a vše si podmanit (Ž 8,7). Není tedy divu, že Písmo dává veliký důraz na posvátnost manželství, jeho ochranu a přetrvávající důležitost rodiny. Lidská společnost nemůže fungovat bez manželství a prospívajících rodin. Odmítnutí obou těchto věcí vede nevyhnutelně a nezbytně k rozpadu a zničení struktury společnosti.

Když tedy známe význam manželství pro stvoření, může nás překvapit Ježíšovo učení, že s novým stvořením nastává konec lidského manželství. Když se Ježíše zeptali na manželství při vzkříšení, připomněl svým tazatelům:

Po vzkříšení se lidé nežení ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé. (Mt 22,30)

Přestože je tedy manželství nepostradatelné pro účely Božího stvoření a rozkvět lidstva, v konečném důsledku bylo stvořeno jako prostředek vedoucí k ještě důležitějšímu cíli, k cíli, který je opravdu slavný – ke vztahu Boha s jeho lidem. Bůh tedy plánoval, že lidské manželství a rodina budou jen dočasné, neboť manželství bylo konec konců vymyšleno tak, aby představovalo a odhalovalo

větší a trvalý smluvní vztah Krista s jeho církví:

Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. (Ef 5,32)

Jak se odvíjí biblický příběh, postupně se odhaluje typologická podstata manželství. Noemovská smlouva nepřestává vyzdvihovat význam manželství a rodiny pro každé lidské zřízení (Gn 9,1). Dokonce nám připomíná, že budou tyto instituce ustanovené při stvoření pokračovat až do konce věků (Gn 8,22). Proto by si jich všichni lidé měli vážít a chránit je – pokud tedy nechtějí spáchat sociální sebevraždu. To samé platí o abrahamovské, mojíššovské a davidovské smlouvě. Pod mojíššovskou smlouvou je manželství a základní rodina (manželé a jejich děti) výslovně chráněna, podporována a přijímána (Ex 20,12–17; Lv 18; Dt 6,1–9). Nenacházíme zde řeč o úmyslném nebo neúmyslném rozhodnutí zůstat svobodný. Všechna dotčená ustanovení mojíššovské smlouvy předpokládají pokračující význam manželství a zakládání rodiny. Mnohá prokletí smlouvy jsou namířena také proti manželství a rodině. Deuteronomium 28,18 říká:

Prokletý bude plod tvého života.

Také si můžeme přečíst, že porušovatelé smlouvy přivedou ke zkáze svá manželství a rodiny (Dt 28,30.32–33.41.54–57). Na druhé straně však požehnání povede k rozkvětu manželství a rodin, takže

Požehnaný bude plod tvého života... (Dt 28,4)

Jinými slovy, pod mojžíšovskou smlouvou je normou manželství a rodina, čímž se naplňuje úkol nám určený při stvoření, abychom vládli nad stvořením. Kdyby zde Písmo končilo, mohli bychom usoudit, že manželství a rodina budou pokračovat navěky a že svobodný stav je podřadnou anomálií.

Avšak ve Starém zákoně a obzvláště v Prorocích Bůh se zaslíbeními nové smlouvy odhaluje, že na manželství a rodině je něco víc než jen to, že budou nepřerušeně pokračovat. Začínáme chápat, že lidské manželství znázorňuje a odhaluje významnější vztah mezi Bohem a jeho lidem, jak se ukázalo na Kristově vztahu k jeho církvi. Bůh je ženichem své nevěsty a Mesiáš, který přijde, náš Pán Ježíš Kristus, dostane lid, který bude jeho věrnou nevěstou (Jr 31,31–34) a který se nebude podobat starému Izraeli (Jr 3,1–13). Proto Pavel mluví o Kristově vztahu k církvi jako o *mystérii* (Ef 5,32) – o „tajemství“ nebo „zjevení“, které bylo skryto ve Starém zákoně, avšak postupně se odhalovalo, a dochází k tomu právě díky Kristovu příchodu a jeho ratifikaci nové smlouvy.

A opravdu díky Kristovu novosmluvnímu dílu začínáme vidět takovou proměnu manželství a rodiny, která odhaluje jejich dočasnost a předem naplánovaný účel, totiž aby ukazovaly na důležitější a trvalejší vztah – vztah Krista a jeho církve. To neznamená, že manželství a základní rodina kvůli Kristovu příchodu zmizí. Obě tyto věci ustanovené při stvoření budou pokračovat

až do konce věků. Křesťané přece dostali pokyny k životu v manželství i k výchově dětí (Ef 5,22–6,4). Avšak v porovnání se Starým zákonem vychází nyní na světlo, že rozhodnutí zůstat svobodný kvůli Kristu je „dar od Boha“ (1K 7,7) a za rodinu jednotlivce je nyní považována spíše Boží rodina, než ta biologická. V Markovi 10,29–30 vidíme, že pro Krista možná budeme muset opustit „matku nebo otce“ (svou biologickou rodinu), avšak získáme stokrát více bratrů a sester a matek (svou duchovní rodinu). Také pro Ježíše jsou jeho rodinou, jeho matkou a bratry ti, kdo činí vůli jeho Otce (Mt 12,49–50). To nám odkrývá skutečnost, že lidské manželství, navzdory své důležitosti, není samo o sobě cílem, ale prostředkem vedoucím k cíli.

Kam patří záměrné rozhodnutí zůstat svobodný

Jak už jsme řekli, v Novém zákoně se úmyslné rozhodnutí pro svobodný stav ukazuje v jiném světle než ve Starém zákoně. Proč není ve Starém zákoně svobodný stav prezentován jako něco chvályhodného, zatímco v nové smlouvě je záměrný svobodný stav „darem od Boha“ (1 K 7,7)? Z následujícího důvodu: díky příchodu Krista a novosmluvní doby začalo nové stvoření pronikat do tohoto světa jak jednotlivě (Ef 2,10; 2K 5,17), tak jako součást celku, coby církev (Ef 2,14–22). Ačkoliv konec ještě v plnosti nenastal, skutečnosti nového stvoření jsou tu a proměňují přítomnost.

Manželství a rodina budou pokračovat až do Kristova návratu, ale obě instituce jsou nyní proměněné. Izrael byl smíšeným smluvním společenstvím sestávajícím z věřících i nevěřících rodičů a nevěřících dětí („ty a tvé potomstvo“), avšak novosmluvní společenství církve je tvořené těmi, kdo činili pokání a uvěřili v Krista. To, na co manželství v konečném důsledku ukazuje, se zde nyní v příchodu Krista uskutečňuje, takže vztah mezi Kristem a církví nabývá dokonce větší důležitosti než naše vlastní biologické rodiny. Úplné emoční uspokojení plynoucí z lidského vztahu lze již zakoušet i mimo manželství, a to v rámci našich vztahů v církvi. Místo toho, abychom na svobodný stav pohlíželi jako na anomálii, je nyní vnímán jako dar od Boha ke službě Pánu. Nemám v úmyslu snižovat zde důležitost manželství a rodiny, ale chci, abychom si připomněli, že stvořené skutečnosti, dokonce i takového významu, spějí ke svému konci a ustupují tomu, co je v Kristu trvalé.

Aplikace

Jaké předběžné závěry můžeme tedy vyvodit ohledně svobodného stavu a nové smlouvy? Uvedu alespoň pět bodů, i když by se jich dalo říct jistě daleko více. Za prvé je záměrný svobodný stav jedním z příkladů v nové smlouvě, kdy se nové stvoření již objevilo. Co bylo dříve anomálií, je nyní dar od Boha k důležité službě v církvi. Zadruhé, ačkoliv instituce manželství potrvá až do Kristova návratu, svobodný stav nám připomíná,

že ustanovení o lidském manželství není trvalé. Tato stvořená pozemská instituce nakonec ustoupí většímu a trvalejšímu vztahu Krista s jeho lidem. Za třetí nám svobodný stav také připomíná, že i když křesťané ve svém životě nikdy nevstoupí do manželství, nejsou to lidé druhé kategorie, neboť manželství není, přes svou důležitost, samo o sobě cílem. Za čtvrté nám svobodný stav pomáhá dívat se na své současné biologické rodiny ze správného úhlu. Dokud se Kristus nevrátí, máme si cenit manželství a možnosti mít děti jako něčeho velmi důležitého. Ale nesmíme nikdy zapomenout, že nejdůležitější je, aby naše manželství odrážela něco z Krista a církve a aby se naše biologické děti staly našimi duchovními dětmi v Pánu. Pod novou smlouvou nejsou naše biologické děti zahrnuty ve smlouvě, dokud nebudou činit pokání ze svých hříchů a svou víru nevloží do našeho Pána Ježíše Krista, a právě to je bod, na který nesmíme nikdy zapomenout. Za páté, ačkoliv svobodní nemusejí mít vlastní biologické děti, je daleko důležitější, že když vyhledávají evangelium, získávají duchovní děti v Pánu. Skrže vyhlásování Kristovy slávy a skrže provázení Kristova lidu procesem učednictví se duchovní děti budují v Pánu a navěky se budou radovat z Boží slávy a trvalosti Boží rodiny.

Nakonec nám svobodný stav v nové smlouvě připomíná, že musíme mít řádný biblický a teologický pohled na manželství, rodinu a své děti. Jak se naše společnost kolem nás hroutí, protože

odmítá Boží pravdy ohledně manželství a rodiny, křesťané musejí vyzdvihovat a vážit si obojího, ale ještě více musejí nacházet svou naději v pravdě evangelia a v tom, co to znamená žít jako Boží novosmluvní lid v očekávání příchodu svého Pána.

www.crossway.org

BIBLICKÁ MOUDROST A PÍLE V PRÁCI

Jim Newheiser

Charakteristiky moudrého pracovníka

Moudrý pracovník poctivě pracuje (Př 6,6)

Mou drahou ženu to rozhodně netěší, ale občas v naší kuchyni čelíme „invazi mravenců“. Ačkoliv je to z praktického hlediska nepříjemné, máme příležitost „podívat se na jeho cesty, abychom zmoudřeli“ (Př 6,6 b). Pokud nějaký mravenec najde třeba jen kousek jídla, celá kolonie se okamžitě vrhne do akce. Mravenci pochodují jako malá armáda, rozdělují jídlo a vítězně si odnášejí svůj úlovek. Nikdy neuvídíte žádného mravence, jak nehnuté postává (pokud jste ho ovšem předtím

nepostříkali insekticidem). Stejně i ti, kdo jsou moudří, celým srdcem pracují na každém svém díle: „Všechno, co se ti naskytne udělat, dělej celou svou silou“ (Kaz 9,10 ČSP; viz také Ef 6,6 b).

Moudrý pracovník přebírá iniciativu a dobře pracuje, a to i bez dozoru (Př 6,7)

Mravenci nepotřebují nadřízené, aby hlídali, jestli v práci nespí. Zaměstnavatelé si cení zaměstnanců, kteří samostatně řeší problémy a nevyžadují neustálý dohled. Jelikož moudří pracují, aby těšili Boha, a nejen člověka, pracují poctivě, ať už se šéf dívá, nebo ne (Ef 6,6).

Moudrý pracovník se připravuje na budoucnost (Př 6,8)

Stejně jako se mravenec připravuje na zimu, i moudrý pracovník myslí dopředu:

Plány jsou pilnému k užitku. (Př 21,5)

Když je člověk mladý, vybírá si práci, při které využije své schopnosti a díky které dokáže dobře zabezpečit svou rodinu. Poté absolvuje potřebnou přípravu, aby uspěl. Je ochotný dokázat, co v něm je, a krátkodobě se věnovat i podřadné práci, aby mohl být později povýšen.

Moudrý pracovník jde trpělivě za úspěchem

Na rozdíl od lenocha nerozptylují moudrého pracovníka plány, jak rychle zbohatnout (Př 28,19). Jeho receptem na úspěch je získat cenné dovednosti

a poctivě pracovat. Má v plánu postupně si budovat finanční stabilitu a získávat bohatství.

Moudrý pracovník je dobrým správcem svých zdrojů

V agrární společnosti by se moudrý dělník staral o svá zvířata a pole:

Dobře si všímej, jak vypadá tvůj brav, starej se pečlivě o svá stáda, vždyť žádná klenotnice není věčně plná. (Př 27,23–24)

Aplikací pro ostatní obory bude, že moudrý pracovník si dává záležet, aby dobře odvedl svou práci a stará se o potřebné vybavení. Kancelář lenocha naopak připomíná pole líného farmáře (24,30–32).

Moudrý pracovník plní své povinnosti na výbornou, někdy až s uměleckou zručností

Viděls muže, který je zběhlý v svém díle? Před králi bude stávat. (Př 22,29)

Reformátoři znovu objevili biblický koncept povolání. Abyste mohli sloužit Bohu svou prací, nemusíte být kazatel nebo misionář. Nemusíte být generálním ředitelem společnosti, lékařem ani vysoce výkonným právníkem, abyste vykonali něco důležitého a významného. „Dojička a čeledín, který kydá hnůj, mají ta nejvznešenější povolání,“ říká Luther, „jelikož konají Boží dílo ve světě.“ Všichni jsme křesťanství pracovníci na plný úvazek, bez ohledu na své povolání. První místa, kde se v Bibli objevuje hebrejské slovo překládané „moudrost“, hovoří

o lidech, kteří svou zručnost používali při výrobě rouch pro velekněze a při výrobě stánku a schrány smlouvy (Ex 28,3; 31,3,6; 35,26; 36,1–2). Moudrý člověk považuje své povolání za významné a důležité, protože jím člověk jedinečně ukazuje, zpodobňuje a napodobuje Boží dílo stvoření (Př 8,22–31). Když inženýři, elektrikáři nebo ženy v domácnosti ze všech sil a z celého srdce pracují a používají své Bohem dané schopnosti, jejich práce je velice ctihodná a zaslouží si uznání (Ef 6,6; Ko 3,17.22–24).

Bůh odměňuje pilné

Pilný pracovník bude zakoušet finanční úspěch

Pilné jejich ruka obohatí. (Př 10,4b ČSP)

Někdo by mohl namítnout, že ne všichni pilní lidé mají spousty peněz. Pamatujme však, že knihu Přísloví tvoří rčení, která popisují, jak svět funguje obecně. Občas se stane, že lenoch vyhraje v loterii. Někteří pilní lidé čelí suchům, postižením a dalším tvrdým zásahům prozřetelnosti. A přece stále platí obecné rčení, že těm, kdo tvrdě pracují, se obvykle dobře daří.

Pilný pracovník bude ve svém povolání zakoušet úspěch a naplnění

Ruka pilných bude vládnout. (Př 12,24)

Po službách pilného pracovníka bude velká poptávka. Bude povýšen do pozic autority a zodpovědnosti. Bude respektován ve svém společenství (22,29).

Pilný pracovník se bude radovat z plodů své práce

Stejně jako měl Bůh potěšení z díla stvoření, moudrý pracovník se bude radovat z každodenních úspěchů. Důsledkem pracovníkovy přičinlivosti je to, že je nasycena jeho chuť k jídlu (Př 16,26) a má zaplacené všechny účty. Po poctivě odvedené práci jde do postele spokojený a s čistým svědomím.

Sladký je spánek toho, kdo pracuje. (Kaz 5,11)

Pilný pracovník bude odměněn při posledním soudu

Moudří (dovední) pracovníci nestojí jen před králi; budou stát – a obstojí – i před Králem králů. Bůh v Den soudu nepoctí jen apoštoly, kazatele a misionáře; odmění každého, kdo ho ctí svou prací (Ef 6,8).

Kniha Přísloví nepodporuje komunismus

Ačkoliv idealismus ekonomické rovnosti, kterou všichni zakoušejí, když se sjednocují v práci pro společné dobro, sice může znít přitažlivě, ve skutečném světě nefunguje. Kvůli zkaženosti člověka nebudou někteří pracovat tvrdě a pilně, pokud k tomu nebudou nuceni. Bůh neustanovil a nepřikázal nucenou ekonomickou rovnost. Naopak má v plánu, aby pilní prospívali, ale líní trpěli chudobou. Když vlády berou peníze pilným, aby mohly zaopatřit líné, podvádějí Boží řád a dopouštějí se určité formy krádeže.

Varování pilným

Práce je dobrá jedině v případě, když podléhá Božímu panství

Svěř Hospodinu své počínání a tvé plány budou zajištěny. (Př 16,3)

Dovední a úspěšní lidé často čelí pokušení cítit hrdost a přivlastňovat si zásluhy za dosažené úspěchy a chlubit se tím, co dokáží v budoucnu. Náš zdar je však plně závislý na Božím požehnání. A Bůh pokoří pyšné.

Nedělejte si z práce modlu

Ačkoliv kniha Přísloví rozhodně varuje před leností, někteří lidé jdou do druhého extrému a upřednostňují svou kariéru před Hospodinem. Tolik se zaměřují na svůj úspěch, že zanedbávají své rodiny a Boží dar uctívání a odpočinku. Vaše kariéra není náhradou vztahu s Bohem, který by měl být na prvním místě.

Začátek moudrosti je bázeň před Hospodinem. (Př 9,10a)

Kniha Kazatel nám připomíná, že shromažďování majetku je marnost. Možná budete v krysím závodě nejrychlejší krysou, ale až zemřete, nebudete si moct vzít s sebou ani jedinou z věcí, pro které jste se tolik namáhali.

*z autorovy knihy
„Otevíráme knihu Přísloví“*

Publikace je dostupná na webových stránkách www.PoutnikovaCetba.cz.

HISTORIE O TĚŽKÝCH PROTIVENSTVÍCH CÍRKVE ČESKÉ

Jan Amos Komenský

*Recenzi připravil
Radim Světlík*

Nacházím se právě ve své kanceláři a na stole přede mnou leží kniha Jana Amose Komenského (1592–1670) s názvem *Historie o těžkých protivenstvích církve české, v jazyce 21. století*. Kniha dlouho nehybně vyplňovala prostor v naší rodinné knihovně. Ne že bych o ní nevěděl nebo na ni zapomněl. Naopak, již dlouho jsem se ji chystal přečíst. Zprvu jsem se však poněkud zdráhal. Barvitě líčení krutého pronásledování křesťanů ve mně probouzelo podivnou nevěli knihu otevřít. Při pomýšlení na to, co v ní objevím, se mě zmocňovala nerozhodnost, a dokonce i lehká úzkost. Nemůžeme však zavírat oči před tématem, o kterém hovoří Písmo zjevně a otevřeně – před pronásledováním a utrpením věřících:

A všichni, kde chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování. (2Tm 3,12)

Musíme projít mnohým utrpením, než vejde-me do Božího království. (Sk 14,22)

Utrpení, soužení a pronásledování nejsou vždy příjemným tématem

k rozjímání, avšak nyní, když už mám četbu za sebou, lituji, že jsem si na ni ne našel čas dřív. Jaký klenot! Obsah knihy potvrzuje pravdivost Kristových prorocství, jeho moc a věrnost, které se projevují ve vytrvalosti a víře Božího lidu tváří v tvář největším překážkám na úzké cestě k věčnému životu. Boží sláva zjevná uprostřed utrpení jeho následovníků nám občas připadá podivná a nepochopitelná, přesto však září jasným světlem, jež dodává sílu, odvalu a povzbuzení každé duši, která touží neochvějně následovat svého Spasitele, Pána Ježíše Krista. Jak prohlásil Martin Luther: „Našemu Mistru nasadili trnovou korunu, proč tedy my očekáváme korunu z růží?“

Kniha poprvé vyšla roku 1655 a zachycuje dějiny církve v českých zemích v rozmezí let 894–1632. Seznámíme se v ní např. se soluňským misionářem Metodějem, s knížaty Václavem, Boleslavem a jejich babičkou Ludmilou, dozvíme se něco o kazateli Janovi Milíčovi z Kroměříže či Matějovi z Janova, potkáme se s mistrem Janem Husem a tábority, s císařem Rudolfem II. a jeho bratrem Matyášem, dozvíme se podrobnosti o vzniku Jednoty bratrské a seznámíme se se zevrubným líčením útrap, které českou nekatolickou církev provázely od dob husitských válek v 15. stol. až po popravu sedmadvaceti českých pánů na Staroměstském náměstí v Praze roku 1621 i v letech následujících. Jan Amos Komenský popisuje dějiny české církve především chronologicky. Při zpracování své knihy čerpal informace z různých

kronik, historických záznamů a výpovědí očitých svědků. K celé záležitosti přistupuje zodpovědně a metodicky, a byť některé úseky textu mohou znít nejasně či pochybně (více se o tom dozvíte v předmluvě prvorepublikového vydání od prof. F. M. Bartoše z roku 1922), kniha je cenným zdrojem známých i méně známých informací o historických událostech v českých zemích. Kniha je ale především „o hluboké víře, odvaze a věrnosti Kristu, až na smrt, i o zrůdnosti hříchu, který z lidí dělá tvory horší než zvířata“ (str. 13), jak uvádí současná předmluva vydavatele (*Poutníková četba*).

Hrdinství, věrnost, vytrvalost a víra mučedníků člověka usvědčí i povzbudí. Obzvláště když vidíme, že tito lidé, ač stejně křehcí, slabí či nerozhodní jako my, našli v Kristu potřebnou sílu k věrnosti a vytrvalosti v hodině nejtěžší. Někteří trpěli krátce, jiní museli snášet těžkosti dlouhý čas. Někteří čelili pronásledování s odvahou a radostnou myslí, jiní pochybovali a zmocňoval se jich strach. Víra některých zůstala neochvějná jako pevná skála, u jiných se pod tlakem těžkostí začala drolit jako stará cihlová zeď.

Přijde-li řeč na pronásledování křesťanů, málokdo se nad tím pozastaví. Starší ročníky považují pronásledování věřících za určitou samozřejmost, která k existenci církve nevyhnutelně patří už od dob jejího vzniku. Mladší generaci toto téma příliš nezajímá a někteří nad ním dokonce ohrnou nos. Proč by se měli zabývat něčím tak nezajímavým

a neaktuálním? Proč je to důležité a jak jim to prospěje? Odpověď přitom není potřeba složitě hledat.

Pronásledování Božího lidu není záležitostí pouhých starodávných biblických událostí, setkáme se s ním ve světě i dnes. Někteří znalci odhadují, že během 20. století zemřelo pro Kristovo jméno více lidí než za všechna předchozí staletí dohromady. Současná západní společnost je hodnotově a morálně velmi nestabilní. Stačí málo a křesťané ve střední Evropě opět upadnou v nemilost svého okolí, budou-li se chtít pevně držet Božího slova a svého vyznání.

Možná proto bychom si měli připomenout, co zakoušeli křesťané nejenom kdysi dávno na vzdálených místech, ale i v poměrně nedávné době a v našich zeměpisných podmínkách, v naší rodné české zemi, v krajích, městech a vesnicích, které tak důvěrně známe. Mnozí čtenáři možná ani netuší, co se dělo v neďalekém sousedství a co křesťané museli podstoupit pro Kristovo jméno. Boží lid zakoušel a stále zakouší kruté pronásledování. Dochází k němu nejenom ze strany nevěřících, nýbrž i z rukou náboženských představitelů. Mnohé z těchto událostí se odehrávají pro nás v odlehklých končinách. To ovšem neznamená, že se jednoho dne nemůžeme ocitnout v podobné situaci, ačkoli se nad tím leckdo pousměje.

Křesťané dnes nejsou na mnoha místech pro svou víru pronásledováni tělesně, nehrozí jim smrt, avšak hrůza hříchu plundruje Boží lid skrytě a pozvolna.

Důsledky jsou strašlivé. Satan, přední Boží odpůrce, se snaží církev přesvědčit, že Boží slovo není potřeba brát vážně. Lidé, kteří se hlásí ke Kristu a k víře v Boha, se proto oddávají věcem, jež by i mnozí nevěřící lidé minulého století považovali za hříšné či přinejmenším nevhodné. Zlo se nazývá dobrem a dobrou zlem (Iz 5,20). Církev se nechala ukolébat ke spánku v náruči postmoderního, liberálního myšlení. Přečteme-li si však, čím procházeli naši křesťanští předkové, záhy zjistíme, že byli ochotni položit život za něco, o čem se nám nechce ani přemýšlet. Mnoho křesťanů trpělo za to, že si četli Boží slovo, scházeli se k bohoslužbám, jedli chléb i pili z kalicha při slavení památky večeře Páně nebo proto, že se odmítali klanět panně Marii a jiným svatým. Dnes se křesťanům trávit čas v církvi nechce, četba Božího slova je obtěžuje, význam památky večeře Páně je nezajímá a téma modloslužby přenechávají těm „bláznivým upjatým teologům“, kteří nemají nic lepšího na práci. Možná bychom se měli zastavit a přehodnotit své postoje, odložit telefony, otevřít Písmo a učit se, co to znamená následovat Pána Ježíše Krista.

Národe český, navrať se ke Kristu!

Publikace *Historie o těžkých protivenstůch církve české* je dostupná na webu www.PoutnikovaCetba.cz.

JAN AMOS KOMENSKÝ, ŽIVOTNÍ CESTA

Lidé si Jana Amose Komenského (1592–1670) spojují především s jeho pedagogickou činností, mnohdy však zapomínají, že Komenský byl především kazatelem a duchovním pastýřem. Vše, čemu se věnoval, včetně své pedagogické práce, činil k Boží slávě. Horlivě usiloval o to, aby se český národ přiblížil ke Kristu jakožto k jedinému pravému spasiteli lidstva. Kupříkladu ve své knize s názvem *Zpráva a naučení o kazatelství* (1651) nepřičítá úpadek českého národa „bělohorského období“ za vinu vládařům. Nenaříká nad pedagogy či nedostatečnou úroveň všeobecné vzdělanosti. Kárá vlašný přístup kazatelů ke správě Božího slova. Dle Komenského byla jednou z příčin Božího soudu nad českým národem na počátku 17. století lhostejnost protestantských kazatelů, kteří nekázali pravdu svatého Písma otevřeně, horlivě a svědomitě.

Jan Amos Komenský se narodil roku 1592 v jihomoravské Nivnici. Svě raně mládí strávil v Uherském Brodě. Záhy však osiřel (pravděpodobně okolo roku 1604), načež pobýval u své tety ve Strážnici. V letech 1608–1611 navštěvoval bratrskou školu v Přerově. Poté se věnoval univerzitnímu studiu bohoslovenství

v německém Herbornu a Heidelbergu. V roce 1616 se stal kazatelem *Jednoty bratrské* a od roku 1618 vedl bratrský sbor ve Fulneku. Zde poznal svou první ženu, Magdalénu Vizovskou. Po porážce stavovských vojsk římskokatolickými jednotkami *v bitvě na Bílé hoře* (1620) opustil Komenský Fulnek a skrýval se na různých místech v Čechách. Kromě pronásledování tehdy zakusil také těžkou osobní ztrátu. Komenského manželka Magdalena a jejich dvě děti zemřely na morovou ránu. Roku 1624 začal Komenský působit v Brandýse nad Orlicí pod ochranou Karla staršího ze Žerotína, příznivce a mecenáše *Jednoty bratrské*, jehož otec, Jan ze Žerotína, podporoval překlad a vydání *Bible kralické* (1579–1593, 1613). Zde se Komenský seznámil se svou druhou manželkou, Marií Dorotou Cyrilovou.

Vydání *Obnovení zřízení zemského* (1628) znemožnilo svobodu náboženského vyznání v českých zemích. Komenský se proto přesunul do polského Lešna, kam se kvůli rekatolizačnímu nátlaku odebralo mnoho českých exulantů. Uzavření *Vestfálského míru* (1648) mezi římskokatolickou a protestantskou částí Evropy naději českých emigrantů na návrat do vlasti zcela rozdrtilo. Komenský proto dál pobýval v Lešně, střídavě zde strávil celkem 19 let života. Zastával pozici gymnaziálního učitele, sekretáře, archiváře a také biskupa *Jednoty bratrské*. V Lešně postihly Jana Amose Komenského další dvě životní tragédie. Nejprve zemřela jeho druhá manželka Marie

Dorota (1648). O rok později se oženil potřetí, tentokrát s Johankou Gajusovou. Roku 1656 zasáhl Lešno odboj polských partyzánů brojících proti švédské invazi. Nastal veliký požár. Komenský spolu s rodinou unikl smrti jen o vlásek, avšak většina jeho díla shořela v plamenech. Komenský se nevzdal, přesunul se do Amsterdamu, kde usilovně pokračoval v práci až do své smrti roku 1670.

V rámci své plodné a všestranné činnosti navštívil Jan Amos Komenský Anglii (Londýn), Nizozemí (Amsterdam, Haag, Leiden) a Švédsko (Stockholm), kde vedl rozhovory s představiteli akademické, filozofické i šlechtické obce. Přes veškeré útrapy po sobě Jan Amos Komenský zanechal celou řadu hodnotných církevních, filozofických a pedagogických spisů.

Z církevních děl stojí za zmínku například:

- *Listové do nebe* – fiktivní dopis utlačovaných křesťanů Kristu (cca 1619),
- *Labyrint světa a ráj srdce* – alegorické vyprávění zachycující životní pouť člověka světem ke Kristu (1631),
- *Historie o těžkých protivěnstvích církve české* – shrnutí dějin české církve od konce 9. do počátku 17. století (1632),
- *Hlubina bezpečnosti* – zamyšlení nad hledáním útěchy uprostřed životních těžkostí (1633),
- *Kšaft umírající matky Jednoty bratrské* – „žalozpěv“ napsaný v reakci na *Vestfálský mír* (1651),
- *Zpráva a naučení o kazatelství* – příručka určená pro přípravu kázání (1651).

Mezi významná pedagogická díla Komenského patří:

- *Brána jazyků otevřená* – metodologie výuky cizího jazyka, v tomto případě latiny (1631),
- *Informatorium školy mateřské* – pojednání o předškolní výchově (1632),
- *Velká didaktika (Didactica magna)* – významný pedagogický spis o výchovných a vzdělávacích postupech ve školství (1657),
- *Svět v obrazech (Orbis pictus)* – obrazová pomůcka určená k názorné výuce školních předmětů (1658).

Mnohé z těchto knih byly převedeny do jazyka 21. století a opět vydány v nakladatelství Poutníkova četba.

www.PoutnikovaCetba.cz

REFORMAČNÍ PROMĚNA POJETÍ POKÁNÍ

Mojmír Adámek

Reformační proměnu pokání bychom mohli označit za cestu, která obrací pozornost od svátosti pokání k samotnému Kristu.

Musíme mít na paměti kontext pozdního středověku. Jak shrnuje katolický kardinál Josef Ratzinger: „Církev byla téměř půl století rozdělena na dvě nebo

tři obediencie, které se navzájem exkomunikovaly, takže každý katolík žil pod exkomunikací toho či onoho papeže... církve už nenabízela jistotu spásy.“

Bylo by však nepřesné se domnívat, že impuls k Lutherově uvažování zavdala pouze nejistota spasení. Ačkoliv tento aspekt hrál svou prominentní roli, raný Luther byl vyprovokován, jak je známo, jinou skutečností – a to zneužitím svátosti pokání a odpustků.

Pokání, které v období patristiky nabralo další charakteristiku jako veřejně projevenou lítost nad odpadnutím či jiným závažným hříchem, se v období středověku postupně rozvinulo ve svátost.

Mistr sentencí (*Magister sententiarum*), Petr Lombardský (12. stol.), prosadil přesvědčení, že právoplatná svátost pokání musí být vykonána spravedlivým a zbožným knězem. To opět vedlo na pozadí vrcholného středověku k nejedné duchovní krizi ohledně platnosti svátostí (viz krize českých bratří v 15. století a hledání církve, která má zbožné kněze a pravé svátosti).

K svátosti pokání se také rozvinula obšírná praxe odpustků, které měly za cíl odpuštění časných trestů a zkrácení utrpení v očistci. V pozadí nauky a praxe o odpustcích stála formulace středověké nauky o pokladnici zásluh, která obsahovala záslužné skutky nejen Krista, ale i matky Boží, mučedníků a všech svatých. Ty, dle Tomáše Akvinského (13. stol.), mohou být přičteny patriční autoritou

na účet někoho jiného, a to v konečném důsledku i mrtvým.

A tak je třeba mít na paměti, že Lutherův protest nezačal jako krize mučivé subjektivity mnicha posedlého otázkou individuální spásy, tak jak to někteří chtějí prezentovat. Ve skutečnosti jeho počáteční výzvu k disputaci nevyvolalo ani učení o ospravedlnění hříšného, ale otázka pravé podstaty pokání.

Lutherovi se stala trnem v oku právě nauka o odpustcích, protože umenšovala závažnost hříchu. Dávala lidem falešný pocit pokoje. Po zakoupení odpustků, jak si Luther stěžuje, odchází člověk ujistěn o odpuštění, aniž by došlo k opravdovému pokání a obrácení.

Tento laxní postoj k pokání vede Luthera k formulaci jeho 95 tezí. Z nich první čtyři shrnují podstatu jeho problému s pokáním, a tím i s odpustky následovně:

- Když náš Pán a mistr Ježíš Kristus řekl: „Čiňte pokání“ (Mt 4,17), chtěl, aby byl celý život věřícího pokáním.
- Těmto slovům nelze rozumět tak, že znamenala pokání svátostné, tj. vyznání (zpověď) a odpuštění udílené kněžími.
- Avšak neznamenají pouze vnitřní pokání, neboť není žádné vnitřní pokání bez různého vnějšího umrtvení těla.
- A tak trest za hřích trvá tak dlouho, jak dlouho trvá nenávisť k sobě (to je skutečné vnitřní pokání), a pokračuje až do našeho vstupu do nebeského království.

Poslední kapkou, která spustila Lutherův protest, byla kampaň na vybrání dostatečného finančního obnosu pro stavbu baziliky svatého Petra, kterou byl v Sasku pověřen dominikánský kazatel Jan Tetzl.

Reformační snahy tedy původně podnítila praxe, která vykvetla právě na pozadí středověkého pojetí svátosti pokání, odpustků, zesvětštění církve a jejích služebníků.

Teprve poté, co se Lutherův protest teologicky přesunul od odpustků k otázce pokání obecně, začal Luther dále promýšlet nebezpečí modloslužby a nakonec i význam Boží spravedlnosti. Jeho původním podnětem nebyl však antinomismus (tj. snaha o život bez zákona) ani pouhá existenciální krize znepokojeného svědomí.

Reformační pojetí pokání se vyvíjí na podkladu středověkého pojetí milosti (kdy Akvinský na rozdíl od Lombarda přesunul otázku ospravedlnění z oblasti pokání pod hlavičku milosti). Luther s Melanchtonem v apologii odmítají substanční pojetí milosti. Odmítají pojetí milosti jako *gratia infusa* či *gratia medicinalis*, tedy pojetí milosti, které je vnímáno jako určitá látka, kterou Bůh do hříšného svátostně vlévá.

Metafory vylití (či naplnění milostí) jsou v Písmu běžné v různých kontextech (Ef 3,19; 5,18–19; Tt 3,6; Sk 9,17; 13,9; Ř 5,5; J 1,16), ale tyto metafory se týkají popisu duchovních skutečností a Božích činů, nikoli odkazů na

filozofické, metafyzické či fyzikální pojetí milosti.

Luther se nejprve rozešel se scholastickou naukou o milosti tím, že ji zařadil pod druhý článek (osoba a dílo Krista), nikoli pod třetí článek (působení Ducha v srdci člověka). To je zásadní rozdíl. Pokud je milost chápána jako podmnožina christologie, je přímo ztotožněna s Kristem a s tím, co pro nás udělal.

Luther trvá na tom, že milost je Boží dispozice vůči nám a ne dispozice, která je v nás. Milost je především definována jako Boží požehnání (*favor*) vůči těm, kteří si ho nezaslouží. Je to také dar (*donum*), který obnovuje a vnitřně posvěcuje. Tento dar však není stvořenou substancí.

Milost je Boží přízeň vůči hříšníkům kvůli Kristu (*propter Christum*) a tímto darem není nic menšího než sám Kristus. Zatímco pro Řím je vše pro dosažení konečné slávy zajištěno habituální a aktuální milostí, Luther trvá na tom, že vše – včetně konečné slávy – máme již zajištěno díky jednotě s Kristem.

Pro reformátory znamená spása především milostivé ospravedlnění, které produkuje ovoce lásky a dobrých skutků, zatímco pro Řím znamená spása především lásku a dobré skutky, které vedou ke konečnému ospravedlnění.

Jak Luther s Melanctonem (za luterskou konfesi) tak později také Kalvín s Vermigilim (za reformované) odmítli svátost pokání jako výplod středověké, semi-pelagiánské tendence, která relativizovala dostatečnost Kristových zásluh.

Hlavním bodem kritiky nebyla pro reformátory pouze skutečnost, že zásluhy protirečí milosti, ale i samotnému Kristu. Vždy se vyhrazovali proti rouhání, které viděli ve snaze přidávat do jedné „pokladnice“ zásluhy Marie, svatých, obyčejných věřících k zásluhám Kristovým. Pro ně je veškerá milost pouze v Kristu. Jakákoliv „milost“, která se vznáší nad nebo za Ježíšem Kristem, jednoduše neexistuje. Kristus je dostatečný základ zásluh pro přijetí před Bohem.

Pokání v reformačních konfesích se tak běžně skládá ze dvou částí: 1) upřímná lítost nad hříchem a 2) víra v Krista a jeho zásluhy za nás. Všechny konfese (zejména reformované) lpí na tom, že toto upřímné pokání musí vždy vést hříšníka, aby napravil své jednání.

A BUDOU S NÍM KRALOVAT PO TISÍC LET

Pavel Steiger

*Stručný amileniální výklad
20. kapitoly knihy Zjevení*

Následující článek je první ze série, která představuje jednotlivé eschatologické pohledy při výkladu 20. kapitoly knihy Zjevení.

Tak jako můžeme pohlížet synopticky na evangelium, tj. souběžnými, paralelními náhledy (optikami) Matouše, Marka a Lukáše, můžeme pohlížet synopticky i na knihu Zjevení. Kniha Zjevení v podstatě shrnuje události, které byly již popsány v předchozích biblických knihách, především v Novém zákoně. Postupně rekapituluje v apokalyptickém žánru první i druhý příchod Pána Ježíše Krista, celý novozákonní věk pronásledování jeho církve, soud světa a popisuje nové nebe a zemi. Odkrývá více pravdy o Kristu, jeho těle, jeho nevěstě. Tomuto postupnému odhalování se v teologické literatuře říká progresivní paralelismus. A tak jsou události knihy Zjevení, odehrávající se mezi letnicemi a druhým Kristovým příchodem, neustálou přítomností. Vztahovala se a vztahuje na každou novou generaci křesťanů z Židů a pohanů.

Pouhých 15 veršů 20. kapitoly v podstatě obsahuje jak souhrn dějin církve, ekklésie, tj. všech svolaných v Kristu, tak souhrn dějin zavrženého světa v tom zlém:

1. Při svém prvním příchodu Pán Ježíš Kristus spoutal satana svou krví na kříži, porazil jej a svrhl z nebe. Tím naplnil Boží prokletí satana z Gn 3,15. Satan má dnes, až do Kristova druhého příchodu, omezenou moc, pokud jde o Boží lid.
2. Spoutáním satana počal věk „tisíci-letého“ duchovního vládnutí Ježíše Krista s jeho lidem, církví. Tento

přítomný stav skončí propuštěním satana (Zj 20,7).

3. Ačkoli dnes Kristus vládne v srdcích svého lidu, Božím Izraeli, a navzdory tomu, že je satan spoután, bude Boží lid čelit a odolávat pronásledování a soužení. Jeho soužení se bude průběžně zhoršovat a vyvrcholí rozvázáním satana na konci „tisíci-letého“ vládnutí Krista s jeho církví na zemi.
4. Satan je nyní spoután v tom ohledu, že (1) brány pekel nepřemohou Kristovu církev a (2) nemá moc svolat krále a národy země, Góga a Magóga, k poslední bitvě Harmagedon proti Božím svatým. Až se dovrší „tisíci-leté“ duchovní vládnutí Krista s jeho lidem na zemi a na nebi, bude satan nakrátko propuštěn. Církev projde vrcholným závěrečným pronásledováním. Skončí „tisíci-letý“ věk evangelizace. Po krátké době bude satan přemožen druhým Kristovým příchodem, tj. bitva Harmagedon.
5. Ježíš Kristus po druhé přijde v těle, v tom, v jakém byl vzat na nebesa. Satan, antikrist a falešný prorok budou uvrženi do hořícího jezera.
6. Kristus při svém druhém příchodu tělesně vzkřísí bez výjimky všechny lidi, kteří kdy žili, spasené i zavržené.
7. Po vzkříšení všech nastane soud. Kristus oddělí spasené od zavržených. Spasení dostanou odměnu podle toho, jak budovali církev na úhelném kameni, Ježíši Kristu.

Zavržení budou vhozeni do hořícího jezera.

8. Nebesa s rachotem zaniknou a vesmír se žářem roztaví. Stav zobrazený ve Zjevení 21 a 22 bude trvat věčně. Tehdy budou všichni, kdo byli v kterémkoli věku v Kristu, chválit v oslaveném těle, tváří v tvář Boha a budou s ním na věky vládnout.

Zopakujme a upevněme v mysli: Amiléniální výklad učí, že „tisícileté“ duchovní vládnutí Krista s jeho církví stále trvá. Jeho délku zná pouze Bůh. Začíná ukřížováním Pána Ježíše Krista (potažmo letnicemi), kdy svým křížem spoutal, tj. uvěznil satana. Končí propuštěním satana krátce před druhým Kristovým příchodem. „Tisíciletí“, milénium, je tedy období církve v meziadventním věku, během kterého je satan uvězněn za tím účelem, aby (1) nepřemohl Boží lid v jeho účinném svědectví mrtvému světu a aby (2) nesvedl národy světa pod antikristovým vedením proti tomuto Božímu lidu. Před druhým příchodem Krista bude satan nakrátko propuštěn, aby svedl národy světa proti Božímu lidu. Svědectví evangelia, tj. „tisícileté“ kralování Krista s církví, bude krutým pronásledováním (bitva Harmagedon) umlčeno. V hodině nejzazší však sestoupí Pán, tj. druhý Kristův advent, aby satana s jeho zástupy na hlavu porazil a svoje živé i zesnulé tělesně vzkřísil, tedy proměnil do oslavených těl a uchvátil je vzhůru k sobě do oblak. 20. kapitola knihy Zjevení má tyto čtyři přirozené oddíly:

- „Tisícileté“ spoutání satana (verše 1–3),
- „tisícileté“ duchovní vládnutí církve s Kristem (verše 4–6),
- propuštění satana po „tisíciletí“, pronásledování církve až k jejímu umrtvení, tj. bitva Harmagedon, vítězství Krista (verše 7–10),
- poslední soud, velký bílý trůn, přetavení země a nebe, věčnost (verše 11–15).

A) „Tisícileté“ spoutání satana (Zj 20,1–3)

Tu jsem viděl, jak z nebe sestupuje anděl, který má v ruce klíč od propasti a veliký řetěz. Zmocnil se draka, toho dávného hada, toho ďábla a satana, na tisíc let jej spoutal, uvrhl do propasti, uzamkl ji a zapečetil, aby již nemohl klamat národy, dokud se nedovrší těch tisíc let. Potom musí být ještě na krátký čas propuštěn. (Zj 20,1–3)

Satan je spoután na „tisíc“ let (Zj 20,1–3a). Uvěznění satana v žaláři začalo (a dosud trvá) jeho porážkou Ježíšem Kristem, když nad ním zvítězil na kříži. Tehdy ze satanova domu vytrhl svoje vyvolené, kteří náležejí od stvoření světa Bohu (Iz 49,24–25; Mk 3,27; L 11,21–22). Satanovo uvěznění má ten hlavní účel, aby nemohl klamat (ČEP), svádět (ČSP, BKR) národy. Satan po Kristově vítězství na kříži dychtí svést národy světa a vyburcovat je k mohutnému útoku na Boží lid, tj. církev, zničit ji (2Te 2,7–12). Díky tomu, že Kristův kříž satana spoutal, brány pekel církev nepřemohou (Mt 16,18); naopak jeho

spoutání umožní bezprecedentní růst církve (Mt 13,33–35). Až se naplní „tisíc let“, bude satan před druhým Kristovým příchodem ze svého žaláře na krátký čas propuštěn (Zj 20,3b; Zj 20,7). Tehdy bude církev ve smrtelném nebezpečí, kdy prakticky ukončí své „tisícileté“ svědectví (vládnutí s Kristem, Zj 11,7–10), ale druhý příchod Pána ji zachrání (1Te 4,17; Zj 11,11–12). Věk mezi oběma Kristovými adventy jsou poslední dny (Žd 1,1–2).

B) „Tisícileté“ vládnutí církve s Kristem (Zj 20,4–6)

Viděl jsem trůny a na nich usedli ti, jimž byl svěřen soud. Spatřil jsem také ty, kdo byli státi pro svědectví Ježíšovo a pro slovo Boží, protože nepoklekli před dravou šelmou ani jejím obrazem a nepřijali její znamení na čelo ani na ruku. Nyní povstali k životu a ujali se vlády s Kristem na tisíc let. – Ostatní mrtví však nepovstanou k životu, dokud se těch tisíc let nedovrší. – To je první vzkříšení. Blahoslavený a svatý, kdo má podíl na prvním vzkříšení! Nad těmi druhá smrt nemá moci, nýbrž Bůh a Kristus je učiní svými kněžími a budou s ním kralovat po tisíc let. (Zj 20,4–6)

Boží lid, děti, svědci, učedníci, mučedníci, královské kněžstvo, tj. církev, je duchovně vzkříšena, má podíl na prvním vzkříšení a mocí Ducha Božího přebývá v duchu v nebi (Ef 2,6; Ko 3,1–3). Pán Ježíš Kristus v tomto posledním čase, mezi oběma svými příchody, vládne zemi ze svého nebeského trůnu po pravici Božího majestátu na výsostech

(Žd 1,2–3). V jeho království vládnu spolu s ním všichni znovuzrození z Ducha Božího, kteří jsou ještě v těle na zemi, ale v Kristu přebývají již v nebesích (Ef 2,6). Dále s Kristem spoluvládnu všichni Boží svědci a mučedníci, kteří již tělesně zemřeli a přebývají mimo tělo v nebi. Boží znovuzrození jsou na zemi cizinci (1Pt 2,11), jsou totiž občané nebes (Fp 3,20). Jsou zmocněni být nebeskými vyslanci na zemi, tj. kněžstvem jeho království (1Pt 2,9), aby nevěřícímu světu zprostředkovali svědectví o Kristu. Neklaní se šelmě, nejsou označeni jejím cejchem ani na čelo (nemyslí jako svět), ani na ruce (nekonají jako svět). „Tisíciletí“ je věk vstupu do Božího království, věk svolávání do Krista, věk hlásání evangelia jeho královským kněžstvem. Evangelium vždy soudí, protože přináší jak životodárnou, tak smrtonosnou vůni (2K 2,16; Mt 16,19; 18,18; J 20,23).

C) Propuštění satana po „tisíciletí“, Harmagedon, vítězství Krista (Zj 20,7–10)

Až se dovrší tisíc let, bude satan propuštěn ze svého žaláře a vyjde, aby oklamal národy ve všech čtyřech úhlech světa, Góga i Magóga. Shromáždí je k boji a bude jich jako písku v moři. Viděl jsem, jak vystoupili po celé šíři země a obklíčili tábor svatých a město, které miluje Bůh. Ale sestoupil oheň z nebe a pohltit je. Jejich suůdce ďábel byl uvržen do jezera, kde hoří síra a kde je již dravá šelma i falešný

prorok. A budou trýznění dnem i nocí na věky věků. (Zj 20,7–10)

Až uplyne podle Božího úraku „tisíc let“, bude muset být satan propuštěn, odváznán ze řetězu (Zj 20,3 b). V následujícím krátkém období trvajícím až do druhého příchodu Ježíše Krista bude moci již nespoutaný satan klamat a svádět národy světa do té míry, že je podnítí skrze antikrista proti Božímu lidu, tj. církvi. Vyvolá bezprecedentní a nejdrsnější pronásledování vyvoleného Božího lidu (Mt 24,22; Mk 13,20). Antikrist udeří s celým početným světem na Boží lid. Svědectví církve, Božího královského kněžstva, bude prakticky umrtveno (Zj 11,7–10). Krátce nato při svém druhém příchodu Pán Ježíš Kristus zachrání a vytrhne k sobě svůj lid (Zj 11,11–15). Porazí a do hořícího jezera uvrhne (1) satana (draka), (2) antikrista (dravou šelmu) a (3) veškerá falešná náboženství a filozofie světa (falešného proroka). To je důsledek poslední bitvy, zvané Harmagedon (Zj 16,13–21). To je konec politického, hospodářského a sociálního řádu světa, jak jej dnes známe a který trvá od pádu Adama (Zj 11,15–19).

D) Poslední soud, velký bílý trůn (Zj 20,11–15)

A viděl jsem veliký bělostný trůn a toho, kdo na něm seděl; před jeho pohledem zmizela země i nebe a už pro ně nebylo místa. Viděl jsem mrtvé, mocné i prosté, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Ještě jedna kniha byla otevřena, kniha života. A mrtví byli souzeni

podle svých činů zapsaných v těch knihách. Moře vydalo své mrtvé, i smrt a její říše vydaly své mrtvé, a všichni byli souzeni podle svých činů. Pak smrt i její říše byly uvrženy do hořícího jezera. To je druhá smrt: hořící jezero. A kdo nebyl zapsán v knize života, byl uvržen do hořícího jezera. (Zj 20,11–15)

Při svém druhém příchodu Ježíš Kristus přetaví žářem nebe i zemi (2Pt 3,10–13; Zj 21,1). Všichni lidé bez výjimky budou postaveni před bílý trůn Božího soudu (Zj 20,12). Boží děti, které Kristus vykoupil ze satanova otroctví a jejichž hříchy nesl na kříži, jsou zapsány v knize života. Budou hodnoceni podle toho, jak stavěly na úhelném kameni Ježíši Kristu (1K 3,11–16; Ř 4,5). Ti, kdo nejsou zapsáni v knize života, budou souzeni jen podle svých skutků, protože nebyli přikryti Kristovou milostí. Kdo je dítětem toho zlého (1J 3,8), kdo nemá podíl na Boží milosti, může se vykázat jen svými skutky, jak je zapsáno v Božích knihách. Podle nich bude také odsouzen (Ř 4,4; Mk 4,24). Satanova říše včetně jeho samotného, se všemi jeho poddanými otroky, tj. antikristem, falešným prorokem, démony a lidmi bez Krista, bude uvržena do hořícího jezera (Zj 19,20; Zj 20,15).

„Doufejte v ty nejlepší možné výsledky, avšak nedovolte, aby nadšení zatemňovalo váš zdravý úsudek.“

Charles H. Spurgeon, „Rybář duší“

OHLASY ČTENÁŘŮ

Vážení přátelé,

prosím o zaslání těchto čísel *Zápasu o duši*... Líbí se mi, že řeší mnohá témata o poznání Bible i dějin, apologetiky i života člověka, i věčnosti.

Připomínám, že je mi 91 roků, ztrácím částečně paměť, nemám internet, ani mobil, nezvládnou to, proto vyřizují vše písemně. Věřím, že Ježíš Kristus je jediný Syn Boží, který je jediná pravá „Cesta, Pravda a Život“. Děkuji za zasílání *Zápasu o duši* a jiných knih.

V úctě zdravím: „Pokoj vám“ a Boží požehnání.

F. S.

VELKÝ ÚDĚL ČLOVĚKA

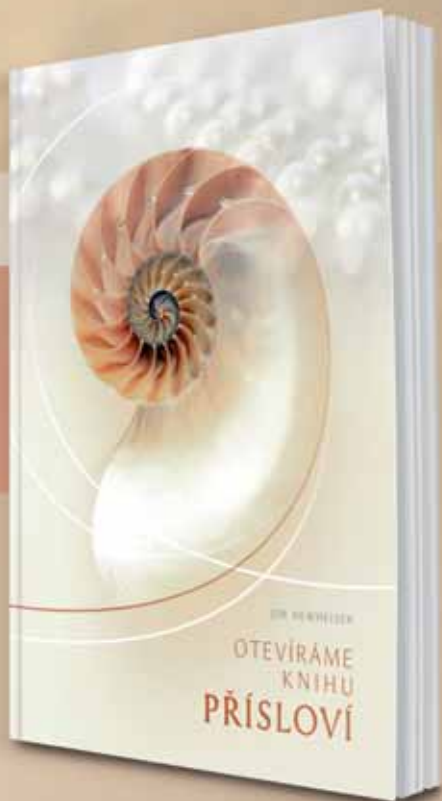
*Pane veškerého bytí,
existuje jedna věc hodná mé nejvyšší péče,
která vyvolává mé nejvroucnější touhy.
To je, abych naplnil ten velký úděl,
pro který jsem byl stvořen –
oslatit tebe, který jsi mě přivedl k bytí,
a udělat pro své bližní veškeré dobro,
kterého jsem schopen.*

*Ano, nemá cenu žít život,
kdybych nedosáhl tohoto velkého cíle.
Přesto, Pane, jak málo se lidstvo
zabývá touto myšlenkou!
Většina lidí žije pro sebe a bere jen malý
nebo žádný ohled na tvou slávu
nebo na dobro ostatních.
Opravdově touží a úpěnlivě usilují
o bohatství, uznání, radosti tohoto života,
jako kdyby si mysleli, že bohatství,
velikost či zásluhy by mohly potěšit
jejich nesmrtelnou duši.
Ale pozor, jak falešné a klamné jsou tyto sny!
Jak mizerně na tom zakrátko budou ti,
kteří je sní,
protože celé naše štěstí spočívá v tom,
že budeme milovat tebe
a budeme svatí jako ty jsi svatý.
Ach, kéž nikdy neupadnu
do tvrdosti a marnosti,
do smyslnosti a hlouposti současného světa!
Je to místo nevyjádřitelné bolesti,
obrovské prázdny nicoty.
Čas je chvilkou, párou a všechna
jeho potěšení jen prázdny bublinami,
letmyimi závany větru,
z nichž nemůže vzejít nic posvěcujícího.
Dej mi milost vždy být ve smlouvě
milosti s tebou
a odmítat jakožto klam dosažení velkého
jména nyní nebo v budoucnosti,
učetně všech hříšných požitků a zisků.
Pomoz mi neustále si uvědomovat,
že nemůže existovat skutečné štěstí
ani naplnění tvých záměrů se mnou
mimo život prožitý v Synu
a pro Syna tvé lásky.*

JIM NEWHEISER

OTEVÍRÁME KNIHU PŘÍSLOVÍ

*formát A5
měkká vazba
182 stran
cena 360 Kč*

Biblická kniha Přísloví začíná slovy „počátek poznání je bázeň před Hospodinem“ (Př 1,7) a víme, že obsahuje bohatá ložiska zbožné moudrosti. Autor, Jim Newheiser, se snaží plnit roli užitečného průvodce a praktického rádce. Uvádí nás do všech oblastí života, o kterých se kniha Přísloví zmiňuje, a přitom nás nezapomíná průběžně přivádět ke kříži Pána Ježíše Krista, a tak ještě obohacuje poselství knihy o zvěst evangelia.

WWW.POUTNIKOVACETBA.CZ

VYJDE
V ČERVENCI,
DÁ-LI BŮH

měkká vazba,
170 stran,
320 Kč

Boží slovo obsahuje i tzv. „proklínající žalmy“
či „žalmy hněvu“. Z toho vyvstávají i následující otázky:

- Pocházejí tyto žalmy od Pána Boha?
- Kdo je mluvčím těchto žalmů?
- Kdo jsou nepřátelé popisovaní v žalmech?
- Můžeme se takové žalmy modlit i my?
- Jak by měl kazatel z uvedených žalmů kázat?

WWW.POUTNIKOVACETBA.CZ